

ПРАВИЛНИК О МАТЕРИЈАЛИМА И ПРЕДМЕТИМА У КОНТАКТУ СА ХРАНОМ УКЉУЧУЈУЋИ И ПРОИЗВОДЕ НАМЕЊЕНЕ ОДОЈЧАДИ И ДЕЦИ МЛАЂОЈ ОД ТРИ ГОДИНЕ ЗА ОЛАКШАВАЊЕ ХРАЊЕЊА И СИСАЊА, УМИРИВАЊЕ И СПАВАЊЕ, КАО И АМБАЛАЖУ ЗА ПАКОВАЊЕ ХРАНЕ И ПРЕДМЕТА ОПШТЕ УПОТРЕБЕ

(Сл. гласник РС бр. 73/26)

Основни текст на снази од 22/08/2026 , у примени од 22/08/2026

Део први

ОПШТИ ЗАХТЕВИ ЗА МАТЕРИЈАЛЕ И ПРЕДМЕТЕ КОЈИ ДОЛАЗЕ У КОНТАКТ СА ХРАНОМ

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

(1) Овим правилником прописују се услови које морају да испуне сви материјали и предмети који долазе у контакт са храном, укључујући и производе намењене одојчади и деци млађој од три године за олакшавање храњења и сисања, умиривање и спавање, као и амбалажу за паковање хране и предмета опште употребе, ради обезбеђења високог нивоа заштите живота и здравља људи и животне средине, заштите интереса потрошача и обезбеђења слободног кретања робе.

(2) Овим правилником утврђују се:

- 1) општи захтеви за све материјале и предмете који долазе у контакт са храном;
- 2) специфични захтеви за производњу и испоручивање на тржиште одређених група материјала и предмета намењених да долазе у контакт са храном, или који су већ у контакту са храном, или за које се може оправдано претпоставити да ће доћи у контакт са храном (пластични материјали и предмети, активни и интелигентни материјали и предмети, керамички материјали и предмети, материјали и предмети од регенерисаних целулозних филмова);
- 3) специфични захтеви за одређене супстанце које долазе у контакт са храном (епокси деривати, N-nitrozamini и њихови прекурсори, винил хлорид, бисфеноли);
- 4) специфични захтеви за материјале и предмете који долазе у контакт са водом за пиће;

5) национални захтеви за специфичне групе материјала и предмета који долазе у контакт са храном.

Област примене

Члан 2.

(1) Овај правилник односи се на све материјале и предмете који долазе у контакт са храном (у даљем тексту: материјали и предмети), укључујући активне и интелигентне материјале и предмете у контакту са храном који су у свом финалном стању:

- 1) намењени да долазе у контакт са храном;
- 2) већ у контакту са храном и намењени су за ту сврху;
- 3) за које се може разумно очекивати да дођу у контакт са храном или пренесу своје састојке на храну у уобичајеним или предвидљивим условима употребе.

(2) Овај правилник односи се и на добру произвођачку праксу у свим секторима и у свим фазама производње, прераде и дистрибуције материјала и предмета, изузев производње почетних сировина. Детаљна правила добре произвођачке праксе примењују се и за производњу почетних сировина, а у складу са захтевима сваког појединачног поступка њихове производње.

(3) Овај правилник односи се и на:

- 1) материјале и предмете као и њихове делове који се састоје искључиво од пластичних маса;
- 2) пластичне вишеслојне материјале и предмете који су спојени лепком или на неки други начин;
- 3) материјале и предмете из тачака 1) и 2) који су штампани и/или прекривени премазом;
- 4) пластичне слојеве или пластичне премазе који служе као заптивачи у поклопцима и затварачима и заједно с тим поклопцима и затварачима чине комплет од два или више слоја различитих врста материјала;
- 5) пластичне слојеве у вишеслојним материјалима и предметима од више различитих материјала;
- 6) могућу миграцију олова и кадмијума из керамичких производа који су, као финални производи, намењени да долазе у контакт са храном, или су у контакту са храном и намењени су у ту сврху;
- 7) регенерисани целулозни филм који је намењен за контакт са храном или који, због своје намене, долази у контакт са храном, и који сам по себи представља финални производ или чини део финалног производа који садржи и друге материјале;
- 8) материјале и предмете, укључујући активне и интелигентне материјале и предмете у контакту са храном, који су израђени од, или садрже један или више епокси деривата (BADGE, BFDGE, NOGE);
- 9) модел растворе које треба користити за испитивање миграције састојака пластичних материјала и предмета који долазе у контакт са одређеном врстом хране или одређеном групом хране и концентрације тих модел раствора;
- 10) пластичне материјале и предмете, то јест на материјале и предмете и њихове делове који се састоје искључиво од пластике, или који су састављени од два или више слојева материјала од којих се сваки састоји искључиво од пластике, а који су међусобно повезани неким адхезивом или неким другим средством који су, у облику финалног производа, намењени за контакт са храном или се налазе у контакту са храном и намењени су у ту сврху;
- 11) на присутност винил хлорид мономера у материјалима и предметима и могућу миграцију из материјала и предмета израђених од полимера или кополимера винил хлорида, који као финални производи долазе у контакт са храном, или су у контакту са храном и намењени су у ту сврху;

12) на отпуштање N-nitrozamina и супстанци које се могу трансформисати у N-nitrozamin, (у даљем тексту: "прекурсори N-nitrozamina") из цуцла за флашицу и цуцла варалица од еластомера или гуме;

13) посебне захтеве који се односе на 4,4'-izopropilidendifenol (Bisfenol A, у даљем тексту: BPA) (CAS број 80-05-7) и његове соли, као и на друге опасне бисфеноле и опасне деривате бисфенола, у погледу њихове употребе у производњи следећих група материјала и предмета, који долазе у контакт са храном:

- (1) лепкови;
- (2) гуме;
- (3) јоноизмењивачке смоле;
- (4) пластика;
- (5) штампарске боје;
- (6) силикони; и
- (7) лакови и премази.

14) посебне захтеве у вези са садржајем BPA у материјалима и предметима који долазе у контакт са храном, а који су произведени коришћењем другог бисфенола или деривата бисфенола;

15) посебне захтеве за специфичне материјале и предмете од глине, стакла, метала и легура, дрвета и плуте, папира и картона, силикона, гуме, текстила, биоматеријала, бамбуса, јоноизмењивачке смоле, емајлиране материјале и предмете, као и смеше које се користе у производњи материјала и предмета у контакту са храном (лепкови, боје, штампарске боје, лакови, премази и воскови) који су намењени да долазе у контакт са храном, или који су већ у контакту са храном, или за које се може оправдано претпоставити да ће доћи у контакт са храном, или су намењени за њихову производњу.

(4) Овај правилник не примењује се на:

- 1) материјале и предмете који се испоручују као антиквитети;
- 2) материјале за покривање или премазивање, као што су материјали који покривају кору сира, припремљене месне производе или воће, који чине саставни део хране и могу да се конзумирају заједно са том храном.

Прилози који чине саставни део овог правилника

Члан 3.

Наведени прилози су одштампани уз овај правилник и чине његов саставни део:

- 1) Прилог 1. - Списак група материјала и предмета који могу бити обухваћени посебним мерама;
- 2) Прилог 2. - Симбол;
- 3) Прилог 3. - Детаљна правила добре произвођачке праксе (А. Штампарске боје; Б. Минимални захтеви за Систем обезбеђења квалитета који се спроводи у погонима за рециклажу ако се рециклирана пластика производи у складу са прописом који уређује област рециклираних пластичних материјала и предмета у контакту са храном; В. Поновна прерада пластике обухваћене подручјем примене прописа о пластичним материјалима и предметима у контакту са храном);
- 4) Прилог 4. - Унијина листа одобрених супстанци;
- 5) Прилог 5. - Ограничења (Део 1. - Ограничења за пластичне материјале и предмете; Део 2. - Додатна ограничења за емајлиране материјале и предмете; Део 3. - Додатна ограничења за материјале и предмете од метала и легура);

- 6) Прилог 6. - Листа модел раствора;
- 7) Прилог 7. - Декларација о усаглашености (Део 1. - Декларација о усаглашености за пластичне материјале или предмете; Део 2. - Декларација о усаглашености за активне и интелигентне материјале и предмете; Део 3. - Декларација о усаглашености за материјале или предмете од других материјала, изузев материјала за које су наведени посебни захтеви у овом прилогу; Део 4. - Декларација усаглашености за керамичке материјале и предмете у контакту са храном; Део 5. - Декларација о усаглашености за употребу бисфенола А (BPA), других бисфенола и деривата бисфенола са специфичним опасним својствима у складу са хармонизованом класификацијом, у одређеним материјалима и предметима за контакт са храном; Део 6. - Декларација о усаглашености за материјале и предмете од папира и картона, који садрже удео рециклираног материјала или су од рециклираног материјала);
- 8) Прилог 8. - Испитивање усаглашености (Део 1. - Испитивање специфичне миграције из материјала и предмета који су већ у контакту с храном; Део 2. - Испитивање специфичне миграције из материјала и предмета који још увек нису у контакту с храном; Део 3. - Испитивање укупне миграције; Део 4. - Фактори корекције који се примењују код поређења резултата миграционог теста с граничним вредностима миграције; Део 5. - Испитивање усаглашености материјала или предмета који немају запремину или су равне површине; Део 6. - Испитивање усаглашености плутаних чепова; Део 7. - Испитивање усаглашености материјала и предмета од текстила);
- 9) Прилог 9. - Изјава која се прилаже уз сваку пошиљку пластичних кухињских производа од полиамида и мелamina које потичу или су испоручене из Народне Републике Кине и посебног административног подручја Кине, Хонг Конга;
- 10) Прилог 10. - Симбол "није за јело" ;
- 11) Прилог 11. - Опис регенерисаног целулозног филма;
- 12) Прилог 12. - Попис супстанци одобрених за производњу регенерисаног целулозног филма (Део 1. - Регенерисан целулозни филм без премаза; Део 2. - Регенерисан целулозни филм са премазом);
- 13) Прилог 13. - Основна правила за одређивање миграције олова и кадмијума (Део 1. - Основна правила за одређивање миграције олова и кадмијума из керамичког посуђа; Део 2. - Основна правила испитивања глиненог посуђа; Део 3. - Основна правила за испитивање материјала и предмета од стакла; Део 4. - Услови испитивања емајлираних материјала и предмета);
- 14) Прилог 14. - Методе анализе за одређивање миграције олова и кадмијума;
- 15) Прилог 15. - Граница специфичне миграције за BADGE и неке његове деривате;
- 16) Прилог 16. - Основна правила за одређивање отпуштања N-nitrozamina и прекурсора N-nitrozamina ;
- 17) Прилог 17. - Критеријуми применљиви на методу за одређивање отпуштања N-nitrozamina и прекурсора N-nitrozamina;
- 18) Прилог 18. - Максимални садржај винил хлорид мономера у материјалима и предметима;
- 19) Прилог 19. - Критеријуми применљиви на методу одређивања садржаја винил хлорид мономера у материјалима и предметима и за одређивање миграције винил хлорида из материјала и предмета;
- 20) Прилог 20. - Хемијска структура супстанци;
- 21) Прилог 21. - Унијина листа за BPA и других опасних бисфенола и опасних деривата бисфенола одобрених за употребу у производњи материјала и предмета који долазе у контакт са храном за посебне примене;

- 22) Прилог 22. - Групе материјала које долазе у контакт са водом за пиће и њихови минимални хигијенски захтеви;
- 23) Прилог 23. - Додатни захтеви за методологију испитивања и обележавање материјала и предмета од метала и легура (Део 1. - Захтеви методологија испитивања материјала и предмета од метала и легура; Део 2. - Обележавање ограничења у погледу употребе са одређеном врстом хране (јако кисела, алкална и/или слана храна));
- 24) Прилог 24. - Додатни захтеви и препоруке за испитивање материјала и предмета од папира и картона (Део 1. - Додатни захтеви за услове испитивања материјала и предмета од папира и картона који нису намењени за контакт са течном храном или пићима; Део 2. - Додатне препоруке за утврђивање присуства рециклираног материјала; Део 3. - Препоручене стандардне методе за испитивање);
- 25) Прилог 25. - Додатни захтеви за методе испитивања материјала и предмета од силикона (Део 1. - Услови испитивања и одређивања слободних испарљивих органских једињења; Део 2. - Услови испитивања и одређивања екстрактабилних једињења);
- 26) Прилог 26. - Додатни захтеви за методе испитивања за материјала и предмета од гуме (Део 1. - Услови испитивања N-nitrozamina у предметима и материјалима који се користе за производњу наставка (цуцли) за бочице и цуцли (предмети за храњење и сисање, умиривање и спавање) од гуме, за одојчад и малу децу; Део 2. - Квантитативно одређивање слободних испарљивих органских једињења).

Значење појединих појмова

Члан 4.

У смислу овог правилника примењују се дефиниције које имају следећа значења:

- 1) следљивост јесте могућност праћења материјала и предмета у контакту са храном, кроз све фазе производње, прераде и промета;
- 2) испорука на тржиште (чињење доступним на тржишту) јесте свака испорука материјала и предмета у контакту са храном на територији Републике Србије ради: дистрибуције, потрошње или употребе, у процесу комерцијалне делатности, са или без накнаде;
- 3) активни материјали и предмети у контакту са храном (у даљем тексту: активни материјали и предмети) су материјали и предмети који су намењени продужењу рока трајања, одржавању или побољшању стања запаковане хране. Активни материјали и предмети осмишљени су тако да намерно укључују компоненте које, по потреби, испуштају у упаковану храну или околину која окружује храну у том паковању, или апсорбују састојке из упаковане хране или околине;
- 4) интелигентни материјали и предмети у контакту са храном (у даљем тексту: интелигентни материјали и предмети) су материјали и предмети који прате стање запаковане хране или околине у којој се храна налази;
- 5) пословање материјалима и предметима у контакту са храном јесте свака јавна или приватна делатност која се обавља у било којој фази производње или промета, без обзира да ли се на тај начин стиче добит или не;
- 6) субјекат у пословању материјалима и предметима у контакту са храном јесте правно лице, предузетник или физичко лице одговорно за испуњење законских услова пословања у производњи и промету, укључујући и делатност пружања услуга везаних за употребу предмета опште употребе;
- 7) пластични материјали и предмети су:

(1) материјали и предмети и њихови делови који се састоје искључиво од пластичних маса, пластични вишеслојни материјали и предмети који су спојени лепком или на неки други начин, као и наведени материјали који су штампани и/или прекривени премазом;

(2) пластични слојеви или пластични премази који служе као заптивач у поклопцима и затварачима и заједно са тим поклопцима и затварачима чине комплет од два или више слоја различитих врста материјала и пластични слојеви у вишеслојним материјалима и предметима од више различитих материјала;

8) пластична маса је полимер којем могу да буду додати адитиви или друге супстанце и који може да се користи као главна структурна компонента финалних материјала и предмета;

9) полимер је свака макромолекуларна супстанца добијена процесом полимеризације, (полиадиција, поликондензација или било који други слични поступак за мономере и друге полазне супстанце), или хемијском модификацијом природних или синтетичких макромолекула или микробном ферментацијом;

10) вишеслојни пластични материјал или предмет је материјал или предмет састављен из два или више слојева пластичног материјала;

11) вишематеријални вишеслојни материјал или предмет је материјал или предмет састављен од два или више слојева различитих врста материјала, од којих је најмање један слој пластичне масе;

12) мономер или друга полазна супстанца је:

(1) супстанца која се користи за производњу полимера у процесу полимеризације,

(2) природна или синтетичка макромолекуларна супстанца која се користи у производњи модификованих макромолекула,

(3) супстанца која се користи за модификовање постојећих природних или синтетичких макромолекула;

13) адитив је супстанца која се намерно додаје пластици ради постизања физичког или хемијског ефекта током прераде пластике или у финалном материјалу или предмету; намењено је да буде присутан у финалном материјалу или предмету;

14) помоћно средство за полимеризацију је свака супстанца која се користи као одговарајућа подлога за производњу полимера или пластичног материјала. Помоћно средство за полимеризацију може да буде присутно у финалним материјалима или предметима али без физичког или хемијског ефекта на финални материјал или предмет;

15) ненамерно додата супстанца је нечистоћа у употребљеним супстанцама или међупроизвод реакције који настаје у току процеса производње или производ разградње или реакције;

16) средство за полимеризацију је супстанца која покреће полимеризацију и/или регулише формирање макромолекуларне структуре;

17) гранична вредност укупне миграције (енгл. "Overall migration limit", у даљем тексту: OML) је највећа дозвољена количина неиспарљивих супстанци које се испуштају из материјала или предмета у модел-раствор;

18) модел-раствор је подлога за тестирање која опонаша храну; понашање модел-раствора опонаша миграцију из материјала који су намењени да дођу у контакт са храном;

19) гранична вредност специфичне миграције (енгл. "Specific migration limit", у даљем тексту: SML) је највећа дозвољена количина одређене супстанце која се из материјала или предмета испушта у храну или модел-раствор;

- 20) укупна гранична вредност специфичне миграције (енгл. "Total specific migration limit" у даљем тексту: SML(T)) је највећа дозвољена сума одређених супстанци које се испуштају у храну или модел-раствор, изражена као укупна количина наведених супстанци;
- 21) функционална баријера је баријера која се састоји из једног или више слојева било које врсте материјала која обезбеђује да финални материјал или предмет буде у складу са општим захтевима за материјале и предмете у контакту са храном;
- 22) немасна храна је храна за коју су за миграционо тестирање у табели 2. Прилога 5. овог правилника наведени само модел-раствори који нису модел-раствори Д1 или Д2;
- 23) ограничење је ограничење употребе супстанце или гранична вредност миграције или гранична вредност садржаја супстанце у материјалу или предмету;
- 24) спецификација означава састав супстанце, критеријуме чистоће за супстанцу, физичко-хемијска својства супстанце, појединости о процесу производње супстанци или додатне информације о изражавању граничних вредности миграције;
- 25) вруће пуњење је пуњење било којег предмета храном чија температура није већа од 100°C у тренутку пуњења, након чега се храна хлади до температуре од 50°C или ниже унутар 60 минута или до температуре од 30°C или ниже унутар 150 минута
- 26) састојак је појединачна супстанца или комбинација појединачних супстанци које материјалу или предмету дају активну и/или интелигентну функцију, укључујући и производе *in situ* реакција тих супстанци; он не укључује неактивне делове, као што је материјал којем се додаје или у који се инкорпорише;
- 27) активни материјали и предмети који отпуштају су активни материјали и предмети направљени тако да намерно садрже састојке који ће отпуштати супстанце у или на запаковану храну или околину која окружује храну;
- 28) отпуштене активне супстанце су оне супстанце чија је намена да буду отпуштене из активних материјала и предмета који отпуштају састојке у или на запаковану храну или околину која окружује ту храну и тиме остварују одређену сврху у храни;
- 29) пластични кухињски производи су пластични материјали, који потпадају под тарифну ознаку CN Code ex 3924 10 00;
- 30) пошиљка је количина пластичних кухињских производа од полиамида или меламина обухваћена истим документом или документима, која се превози истим превозним средством и увозе из исте земље;
- 31) надлежно тело јесте Министарство здравља а у складу са поделом надлежности у Закону о безбедности хране ;
- 32) место првог увоза је место уласка пошиљке у Републику Србију;
- 33) документацијски преглед је провера докумената према одредбама овога правилника;
- 34) идентификацијски преглед је визуелни преглед код којег се проверава да ли пропратни документи одговарају садржају пошиљке;
- 35) физички преглед је узорковање у сврху анализе и лабораторијског испитивања, те сви други прегледи који су потребни како би се проверила усаглашеност са захтевима везаним за отпуштање примарних ароматичних амина (ПАА) и формалдехида;

36) керамички производи су производи произведени од мешавине неорганских материјала са уопштено високим садржајем глине или силиката којима могу бити додате мале количине органских супстанци. Поменути производи се прво обликују, и тако добијен облик се трајно фиксира печењем. Могу се глазирати, емајлирати и/или украшавати;

37) материјали и предмети који долазе у контакт са храном у финалном облику су производи састављени од једног или више материјала и предмета који долазе у контакт са храном, а који спадају у обим примене овог правилника, и који су у финалном облику за крајњу употребу, без даљег хемијског, биолошког или физичког процесирања или модификације, осим даље обраде или модификације ради пуњења храном, како би се користили за једнократну амбалажу, укључујући поступак заптивања;

38) међупроизводни односно полуготови материјали који долазе у контакт са храном су материјали који су намењени даљем хемијском, биолошком или физичком процесирању или модификацији како би постали целина или део финалног материјала или предмета који долази у контакт са храном, осим даље обраде или модификације ради пуњења храном, како би се користили за једнократну амбалажу, укључујући поступак заптивања;

39) бисфенол је супстанца која се састоји од две хидроксифенилне, функционалне групе, повезане једним везујућим атомом, у складу са структуром А утврђеном у Прилогу 20. овог правилника и укључује облик соли бисфенола. Додатне групе могу бити везане за везујући атом;

40) дериват бисфенола је супстанца представљена општом структуром Б утврђеном у Прилогу 20. овог правилника, не укључујући сони облик бисфенола;

41) опасни бисфенол или опасни дериват бисфенола је бисфенол или дериват бисфенола класификован као опасна хемикалија у складу са прописима којима се уређује класификација хемикалија;

42) силикони су група полимерних хемијских супстанци и препарата који садрже полисилоксане. Полисилоксани се карактеришу Si-O-Si и Si-C везама. Добијају се из хлоросилана који се подвргавају хидролизи. Полисилоксани, као и њихови деривати који се користе као пуниоци, емулгатори и сличне супстанце, такође су обухваћени овом дефиницијом. Поред тога, кополимери или полимерне мешавине полисилоксана са органским полимерима обухваћени су појмом "силикони", под условом да мономерне јединице силоксана по маси преовлађују у односу на све друге присутне мономерне јединице. Силикони који се користе као адитиви у храни нису обухваћени овом дефиницијом.

II. ЗАЈЕДНИЧКИ ЗАХТЕВИ ЗА СВЕ ГРУПЕ МАТЕРИЈАЛА И ПРЕДМЕТА

Посебне мере за групе материјала и предмета

Члан 5.

(1) У складу са новим научним сазнањима за:

- 1) групе материјала и предмета наведене у Прилогу 1. овог правилника,
- 2) комбинације тих материјала и предмета, или
- 3) рециклираних материјала и предмета који се користе у производњи тих материјала и предмета примењиваће се нове посебне мере.

(2) Те посебне мере могу да обухватају:

- 1) листу супстанци одобрених за употребу у производњи материјала и предмета;

- 2) листу/листе одобрених супстанци уграђених у активне или интелигентне материјале и предмете у контакту са храном, или листу/листе активних или интелигентних материјала и предмета и, према потреби, посебне услове употребе тих супстанци и/или материјала и предмета у које су уграђени;
- 3) стандарде чистоће за супстанце из тачке 1) овог члана;
- 4) посебне услове употребе за супстанце из тачке 1) овог члана и/или материјале и предмете у којима се користе;
- 5) посебна ограничења миграције одређених супстанци или група супстанци у или на храну, узимајући у обзир друге могуће изворе излагања тим супстанцама;
- 6) укупно ограничење миграције супстанци у или на храну;
- 7) одредбе чији је циљ заштита здравља људи од опасности које произлазе из оралног контакта са материјалима и предметима;
- 8) остала правила за обезбеђивање усаглашености са општим захтевима за све материјале и предмете у контакту са храном, прописане законом који уређује област предмета опште употребе и посебним захтевима за активне и интелигентне материјале у контакту са храном, прописане овим правилником;
- 9) основна правила о провери усаглашености са тачкама 1) до 8) овог члана;
- 10) правила о прикупљању узорака и методама анализе за проверу усаглашености са тачкама 1) до 8);
- 11) посебне одредбе за обезбеђивање следљивости материјала и предмета, укључујући и одредбе које се односе на период чувања евиденције или одредбе којима би се, према потреби, омогућила одступања од захтева за следљивост материјала и предмета у контакту са храном прописаних законом који уређује област предмета опште употребе;
- 12) додатне одредбе о обележавању за активне и интелигентне материјале и предмете.

Декларација

Члан 6.

- (1) Декларација подразумева: све писане ознаке, назив марке, заштитни знак, назив и адресу произвођача, назив и адресу правног лица, предузетника или физичког лица које ставља производ на тржиште, назив и адресу увозника, земљу порекла (ако се производ увози), прописане токсиколошке и еколошке ознаке, упутство за употребу (када је то неопходно ради правилног и безбедног коришћења појединих материјала и предмета) и евентуално друге неопходне ознаке.
- (2) Овакво обележавање и идентификација осигурава следљивост материјала и предмета.
- (3) Декларација се ставља на амбалажу у облику налепнице или привеска, или на сам предмет.
- (4) Узевши у обзир посебне мере за групе материјала и предмета наведених у Прилогу 1. овог правилника, предмети и материјали који још нису у контакту са храном, када се стављају у промет обележавају се са:
 - 1) речима "за контакт са храном", или са ознакама специфичним за њихову употребу (као што је: апарат за кафу, винска боца, супена кашика), или ознака приказана у Прилогу 2. овог правилника. Ово обележавање није обавезно за материјале и предмете чије карактеристике јасно указују да су намењени за контакт са храном;
 - 2) посебним упутствима за правилну и безбедну употребу;
 - 3) информацијама о дозвољеној употреби активних материјала и предмета (уколико их садрже), као и са другим релевантним информацијама (као што су назив и количина супстанци које отпушта активна

компонента). Поменуте информације омогућавају да се субјекти који послују са храном и користе ове материјале и предмете, усагласе са прописима којима се уређује област безбедност хране и њеног обележавања;

(5) У фази малопродаје, декларација се налази на:

- 1) материјалима и предметима, или на њиховој амбалажи;
- 2) етикетама залепљеним на материјале и предмете, или на њиховој амбалажи;
- 3) Обавештењу у непосредној близини материјала и предмета, које је јасно видљиво купцима. Информације о називу и адреси произвођача, називу и адреси правног или физичког лица које ставља производ на тржиште, називу и адреси увозника, земљи порекла (ако се производ увози), могуће је да се налазе у непосредној близини материјала и предмета, само уколико (из техничких разлога), те информације није било могуће причврстити на исте, у фази производње или стављања у промет.

(6) У фазама стављања у промет, (осим у малопродаји), декларација се налази:

- 1) у пратећим документима;
- 2) на етикетама или амбалажи;
- 3) на самим материјалима и предметима.

Детаљна правила добре произвођачке праксе

Члан 7.

(1) Детаљна правила добре произвођачке праксе наведена у Прилогу 3. овог правилника примењују се за групе материјала и предмета, за комбинацију ових материјала и предмета, као и за рециклиране материјале и предмете који су употребљени у производњи истих.

(2) Детаљна правила добре произвођачке праксе примењују се, на поступке употребе штампарских боја и материјала које се наносе на површину која не долази у контакт са храном приликом производње материјала и предмета који су у контакту са храном. Ови поступци наведени су у Прилогу 3. овог правилника.

Део други

СПЕЦИФИЧНИ ЗАХТЕВИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ МАТЕРИЈАЛЕ И ПРЕДМЕТЕ КОЈИ ДОЛАЗЕ У КОНТАКТ СА ХРАНОМ

III. ЗАХТЕВИ ЗА ПЛАСТИЧНЕ МАТЕРИЈАЛЕ И ПРЕДМЕТЕ КОЈИ ДОЛАЗЕ У КОНТАКТ СА ХРАНОМ

1. Општи захтеви

Стављање пластичних материјала и предмета на тржиште

Члан 8.

Пластични материјали и предмети стављају се на тржиште само уколико:

- 1) задовољавају опште захтеве за материјале и предмете, при предвиђеној и предвидљивој употреби у складу са законом који уређује област предмета опште употребе и овим правилником;

- 2) задовољавају захтеве који се односе на означавање и декларисање, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе и овим правилником;
- 3) задовољавају захтеве који се односе на следљивост, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе и овим правилником;
- 4) су произведени у складу са добром произвођачком праксом, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе и овим правилником;
- 5) задовољавају захтеве који се односе на састав и Декларацију о усаглашености, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе и овим правилником.

2. Захтеви који се односе на састав

а) Одобрене супстанце

Унијина листа одобрених супстанци

Члан 9.

(1) У производњи пластичних материјала и предмета користе се искључиво супстанце које се налазе на Унијиној листи одобрених супстанци из Прилога 4. овог правилника.

(2) Унијина листа одобрених супстанци садржи:

- 1) мономере или друге полазне супстанце;
- 2) адитиве, изузимајући средства за бојење;
- 3) помоћна средства за полимеризацију, изузимајући раствараче;
- 4) макромолекуле добијене микробном ферментацијом.

Одступање за супстанце које се не налазе на Унијиној листи одобрених супстанци

Члан 10.

(1) Изузетно од члана 9. овог правилника, поједине супстанце које се не налазе на Унијиној листи одобрених супстанци могу да се користе као помоћна средства за полимеризацију у производњи пластичних материјала и предмета, у складу са прописима који уређују област предмета опште употребе.

(2) Изузетно од члана 9. овог правилника, средства за бојење и растварачи могу да се користе у производњи пластичних материјала и предмета, у складу са прописима који уређују област предмета опште употребе.

(3) Поједине супстанце које се не налазе на Унијиној листи одобрених супстанци могу да се користе под условом да испуњавају опште и посебне захтеве за супстанце које се употребљавају у производњи пластичних материјала и предмета, као и општа ограничења која се односе на пластичне материјале и предмете и захтеве у погледу граничних вредности специфичне миграције, у складу са овим правилником:

- 1) све соли супстанце за које је у Прилогу 5. - Део 1. Табела 1. колона (2) овог правилника наведено "да" од дозвољених киселина, фенола или алкохола и на које се примењују ограничења утврђена у колонама (3) и (4) те табеле;
- 2) смеше добијене мешањем одобрених супстанци без хемијске реакције компоненти;

3) када се употребљавају као адитиви, природне или синтетичке полимерне супстанце молекулске масе најмање 1000 Da, изузев макромолекула добијених микробном ферментацијом, у складу са захтевима овог правилника, ако могу да се употребљавају као главна структурна компонента финалних материјала или предмета;

4) када се користе као мономер или друга полазна супстанца, претполимери и природне или синтетичке макромолекулске супстанце, као и њихове смеше, изузев макромолекула добијених микробном ферментацијом, ако се мономери или полазне супстанце потребне за њихову синтезу налазе на Унијиној листи одобрених супстанци.

(4) Супстанце које се не налазе на Унијиној листи одобрених супстанци могу да буду присутне у пластичним слојевима пластичних материјала или предмета као:

1) ненамерно додате супстанце;

2) помоћна средства за полимеризацију.

(5) Изузетно од члана 9. овог правилника, активне супстанце које се користе у биоцидним производима стављеним на тржиште у складу са прописом који ближе уређује област биоцидних производа, за врсту производа РТ4, могу се користити као адитиви у производњи пластичних материјала и предмета. Под врстом производа РТ4, у складу са прописом који ближе уређује област биоцидних производа, подразумевају се биоцидни производи (дезинфекциона средства) који се намерно уграђују у материјале и предмете који долазе у контакт са храном и остају присутни у финалном производу. Такав финални материјал или предмет у контакту са храном јесте третирани производ у смислу Закона о биоцидним производима. Биоцидни производи којима се врши импрегнација материјала и предмета који долазе у контакт са храном, морају имати одговарајући акт за чињење доступним на тржишту и коришћење за врсту РТ4, а активне супстанце које су садржане у тим биоцидним производима морају испуњавати услове из члана 5. Закона о биоцидним производима за наведену врсту биоцидних производа.

(6) Изузетно од члана 9. овог правилника, 2,2-bis(4-hidroksifenil) propan ("bisfenol A" ili "BPA") (CAS br. 80-05-7) и други опасни бисфеноли или опасни деривати бисфенола, како су дефинисани и обухваћени подручјем примене овог правилника, смеју се користити само у производњи пластичних материјала и предмета у складу са овим правилником.

б) Општи захтеви, ограничења и спецификације

Општи захтеви за супстанце

Члан 11.

Супстанце које се користе у производњи пластичних слојева у пластичним материјалима и предметима морају бити техничког квалитета и чистоће који су погодни за намењену и предвидиву употребу материјала или предмета. Састав мора бити познат произвођачу супстанце и стављен на располагање надлежним органима на захтев.

Посебни захтеви за супстанце

Члан 12.

(1) На супстанце које се употребљавају у производњи пластичних материјала и предмета примењују се следећа ограничења и спецификације:

1) гранична вредност специфичне миграције прописане овим правилником;

2) гранична вредност укупне миграције прописане овим правилником;

3) ограничења и спецификације из Прилога 4. овог правилника;

4) детаљне спецификације из Прилога 4. овог правилника.

(2) Супстанце у нанооблику употребљавају се само ако је то изричито одобрено и наведено у спецификацијама у Прилогу 4. овог правилника.

Општа ограничења и захтеви у вези са саставом пластичних материјала и предмета

Члан 13.

Пластични материјали и предмети морају бити у складу са Општим ограничењима за пластичне материјале и предмете утврђеним у Прилогу 5. - Део 1. овог правилника.

Граничне вредности специфичне миграције

Члан 14.

(1) Пластични материјали и предмети не смеју да испуштају своје састојке у храну у количинама изнад граничних вредности специфичне миграције (SML) из Прилога 4. овог правилника. Граничне вредности специфичне миграције (SML) су изражене у милиграмима супстанце по килограму хране (mg/kg).

(2) Изузетно од става 1. овог члана, адитиви који су одобрени као прехранбени адитиви, односно супстанце које су одобрене као ароме, у складу са прописима којима се уређује област прехранбених адитива и арома, не смеју да прелазе у храну у количинама које би у готовом прехранбеном производу имале техничко дејство и не смеју да:

1) прелазе ограничења, наведеним у прописима којима се уређује област прехранбених адитива и арома, или у Прилогу 4. овог правилника, за храну у којој их је одобрено користити, у својству прехранбеног адитива или ароме, или

2) прелазе ограничења из Прилога 4. овог правилника у храни, у којима њихова употреба као адитива хране или ароматичних супстанци није одобрена.

(3) Ако је наведено да није допуштена миграција одређене супстанце, усаглашеност се утврђује применом одговарајућих метода испитивања миграције одабраних у складу са прописима који уређују методе узорковања и анализе у области безбедност хране, којима се може потврдити непостојање миграције изнад утврђене границе детекције, осим ако нису утврђене посебне границе детекције за одређене супстанце или смеше, примењује се граница детекције од 0,01 mg/kg.

Гранична вредност укупне миграције

Члан 15.

(1) Пластични материјали и предмети не смеју да испуштају своје састојке у модел растворе, у количинама већим од 10 mg укупно испуштених састојака по dm² површине која долази у контакт са храном (mg/dm²).

(2) Изузетно од става 1. овог члана, пластични материјали и предмети у контакту са храном за одојчад и малу децу, не смеју да испуштају своје састојке у модел растворе у количинама већим од 60 mg укупно испуштених састојака по килограму модел раствора.

3. Посебни захтеви за одређене материјале и предмете

Пластични вишеслојни материјали и предмети

Члан 16.

(1) У пластичном вишеслојном материјалу или предмету, састав сваког слоја пластичне масе мора да буде у складу са овим правилником.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, слој пластичне масе који није у непосредном контакту са храном и који је од хране одвојен функционалном баријером може да:

1) не задовољава ограничења и спецификације из овог правилника, осим у случају мономер винил-хлорида, како је предвиђено у Прилогу 4. овог правилника; и/или

2) буде произведен од супстанци које се не налазе на Унијиној листи одобрених супстанци.

(3) У складу са чланом 14. став 3. овог правилника, супстанце из става 2. тачка 2) овог члана, не смеју мигрирати у храну или модел раствор. Граница детекције утврђена у члану 14. став 3. овог правилника, примењује се на групе супстанци које су структурно и токсиколошки сродне, укључујући изомере или супстанце са истом одговарајућом функционалном групом или на појединачне супстанце које нису сродне, те укључује могући нежељени пренос. Супстанце које се не налазе на Унијиној листи одобрених супстанци не спадају ни у једну од следећих категорија:

1) супстанце класификоване као карциногене, мутагене или токсичне по репродукцију (енгл. CMR), у складу са критеријумима одређених у прописима којима се уређује ова област хемикалија;

2) супстанце у нанооблику.

(4) Финални пластични вишеслојни материјал или предмет мора да буде у складу са граничним вредностима специфичне миграције из члана 15. и граничном вредношћу укупне миграције из члана 15. овог правилника.

Вишеслојни материјали и предмети састављени од више различитих материјала

Члан 17.

(1) У вишеслојним материјалима и предметима састављеним од више различитих материјала, састав сваког слоја пластичне масе мора да буде у складу са овим правилником.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, у вишеслојним материјалима и предметима састављеним од више различитих материјала, слој пластичне масе који није у непосредном контакту са храном и који је од хране одвојен функционалном баријером, може да се производи од супстанци које се не налазе на Унијиној листи одобрених супстанци.

(3) Супстанце које се не налазе на Унијиној листи одобрених супстанци не спадају ни у једну од следећих категорија:

1) супстанце класификоване као карциногене, мутагене или токсичне по репродукцију (енгл. CMR), у складу са критеријумима одређених у прописима којима се уређује област хемикалија;

2) супстанце у нанооблику.

(4) Изузетно од става 1. овог члана, чланови 14. и 15. овог правилника не примењују се на пластичне слојеве у вишеслојним материјалима и предметима састављеним од више различитих материјала.

(5) Слојеви пластичних маса у вишеслојним материјалима и предметима састављеним од више различитих материјала, увек морају да буду у складу са ограничењима за мономер винил-хлорида, која су утврђена у Прилогу 4. овог правилника.

(6) У вишеслојним материјалима и предметима састављеним од више различитих материјала, граничне вредности специфичне и укупне миграције за слојеве пластичних маса и за финалан материјал или предмет, прописане су у Делу петом овог правилника.

4. Декларисање, Декларација о усаглашености и пратећа документација

Декларација о усаглашености

Члан 18.

(1) У фазама стављања на тржиште, осим у фази малопродаје, уз пластичне материјале и предмете, производе из међуфаза њихове производње (међупроизводни односно полуготови материјали) и супстанце предвиђене за производњу тих материјала и предмета, мора бити на располагању писана Декларација о усаглашености, у складу са законом који уређују област предмета опште употребе.

(2) Писану Декларацију о усаглашености из става 1. овог члана, издаје субјекат у пословању и она садржи информације из Прилога 7. - Део 1. овог правилника.

(3) Писана Декларација о усаглашености омогућава једноставну идентификацију материјала, предмета или производа из међуфаза њихове производње или супстанци за које је издата. Она се ажурира када веће промене у саставу или производњи проузрокују промене у миграцији из материјала или предмета, или када постану доступни нови научни подаци.

Пратећа документа

Члан 19.

(1) Субјекат у пословању, на захтев санитарног инспектора, ставља на располагање одговарајућу документацију којом доказује да су материјали и предмети, производи из међуфаза њихове производње и супстанце предвиђене за производњу тих материјала и предмета, у складу са захтевима овог правилника.

(2) Та документа садрже услове и резултате тестирања, прорачуне, укључујући и моделирање, друге анализе и доказе о безбедности или образложење којим се доказује усаглашеност. Правила за експериментално доказивање усаглашености утврђена су у Одељку 5. - Усаглашеност овог правилника.

5. Усаглашеност

Изражавање резултата миграционог тестирања

Члан 20.

(1) За проверу усаглашености, вредности специфичне миграције се изражавају у mg/kg, при чему се користи однос између стварне површине и запремине приликом стварне или предвиђене употребе.

(2) Изузетно од става 1. овог члана за:

- 1) посуде и друге предмете који садрже или су намењени да садрже мање од 500 ml, односно више од 10 литара;
- 2) материјале и предмете за које, због њиховог облика, није могуће оценити однос између површине тих материјала или предмета и количине хране која је у контакту са њима;
- 3) плоче и филмове који још увек нису у контакту са храном;
- 4) плоче и филмове који садрже мање од 500 ml, односно више од 10 литара;

(3) вредност миграције се изражава у mg/kg уз примену односа између површине и запремине од $6 \text{ dm}^2 / 1 \text{ kg}$ хране.

(4) Овај став се не примењује на пластичне материјале и предмете који су намењени да дођу у контакт или су већ у контакту са храном за одојчад и малу децу.

(5) Изузетно од става 1. овог члана, за затвараче, заптиваче, запушаче и сличне предмете за затварање, вредност специфичне миграције изражава се у:

1) mg/kg уз примену стварног садржаја посуде за коју је затварач предвиђен уз примену укупне површине у контакту предмета којим се затвара и посуде коју се затвара, ако је позната предвиђена употреба предмета, узимајући у обзир одредбе става 2. овог члана;

2) mg/предмету ако је предвиђена употреба предмета непозната.

(6) За затвараче, заптиваче, запушаче и сличне предмете за затварање вредност укупне миграције изражава се у:

1) mg/dm² на основу укупне додирне површине предмета за затварање и затворене посуде ако је предвиђена употреба предмета позната;

2) mg/предмету ако предвиђена употреба производа није позната.

Правила за процену усаглашености са граничним вредностима миграције

Члан 21.

(1) За материјале и предмете који су већ у контакту са храном, провера усаглашености са граничним вредностима специфичне миграције врши се у складу са правилима из Прилога 8. Део 1. овог правилника.

(2) За материјале и предмете који још увек нису у контакту са храном, провера усаглашености са граничним вредностима специфичне миграције врши се на храни или модел-растворима из Прилога 6. овог правилника у складу са правилима наведеним у Прилогу 8. Део 2. тачка 2.1 овог правилника.

(3) За материјале и предмете који још увек нису у контакту са храном, преглед усаглашености са граничним вредностима специфичне миграције може да се врши применом поступака прегледа у складу са правилима из Прилога 8. Део 2. тачка 2.2 овог правилника. Ако одређени материјал или предмет није у складу са граничним вредностима миграције у приступу прегледа, закључак о неусаглашености је потребно потврдити провером усаглашености у складу са ставом 2. овог члана.

(4) За материјале и предмете који још нису у контакту са храном провера усаглашености са граничним вредностима укупне миграције спроводи се у модел растворима утврђенима у Прилогу 6. (модел раствори А, В, С, D1 и D2) овог правилника у складу са правилима из Прилога 8. Део 3. тачка 3.1 овог правилника.

(5) За материјале и предмете који још нису у контакту са храном, провера усаглашености са граничним вредностима укупне миграције може се спровести применом поступака провере у складу са правилима из Прилога 8. Део 3. тачка 3.4 овог правилника. Ако материјал или предмет у поступку провере не задовољи граничним вредности миграције, одлука о неусаглашености мора бити потврђена провером усаглашености у складу са ставом 4. овог члана.

(6) Резултати испитивања специфичне миграције добијени у храни имају предност над резултатима добијеним у модел раствору. Резултати испитивања специфичне миграције добијени у модел раствору имају предност у односу на резултате добијене у поступцима провере.

(7) Пре упоређивања резултата испитивања специфичних и укупних миграција с граничним вредностима, примјењују се фактори корекције утврђени у Прилогу 6. тачка 3. и Прилогу 8. Део 4. овог правилника, у складу с тамо наведеним правилима.

IV. УСЛОВИ И ПОСТУПАК ЗА УВОЗ ПЛАСТИЧНИХ КУХИЊСКОГ ПОСУЂА ОД ПОЛИАМИДА И МЕЛАМИНА ПОРЕКЛОМ ИЛИ ИСПОРУЧЕНИХ ИЗ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ КИНЕ И ХОНГ КОНГА ПОСЕБНОГ АДМИНИСТРАТИВНОГ ПОДРУЧЈА

Услови увоза

Члан 22.

- (1) Пластично кухињско посуђе од полиамида и меламина пореклом, или испоручено из Кине и Хонг Конга, може да се увезе у Републику Србију само ако увозник санитарној инспекцији за сваку пошиљку достави прописно испуњену Изјаву којом потврђује да испорука испуњава захтеве везане за отпуштање примарних ароматских амина и формалдехида утврђене у Прилогу 4. и Прилогу 5. - Део 1. овог правилника.
- (2) Образац изјаве из става 1. овог члана утврђен је у Прилогу 9. овог правилника. Изјава се сачињава на српском језику.
- (3) Уз Изјаву из става 1. овог члана прилаже се извештај о лабораторијском испитивању који садржи:
- 1) за кухињско посуђе од полиамида: резултате анализе који показују да ти производи не отпуштају мерљиве количине примарних ароматичних амина у храну односно, модел раствор у складу са Прилогом 5. овог правилника. Граница детекције примењује се на укупни збир примарних ароматичних амина. Граница детекције за примарне ароматичне аminer за потребе ове анализе износи 0,01 mg/kg хране односно, модел раствора;
 - 2) за кухињско посуђе од меламина: резултате анализе који показују да ти производи не отпуштају у храну односно, модел раствор формалдехид у количини изнад 15 mg/kg хране.
- (4) На основу података о испуњености захтева за пластичне материјале и предмете који долазе у контакт са храном, наведених у Изјави о усаглашености из става 1. овог члана, санитарни инспектор одлучује да ли производ испуњава услове за испоручивање на тржиште.

Претходна најава пошиљака

Члан 23.

Увозници односно, њихови представници пријављују санитарној инспекцији на месту првог увоза предвиђени датум и време физичког приспећа пошиљака пореклом, или испоручених из Кине и Хонг Конга, најмање два радна дана унапред.

Контроле на месту првог увоза

Члан 24.

- (1) Санитарна инспекција обавља на месту првог увоза:
- 1) преглед документације за све пошиљке, у року од два радна дана од времена њихова приспећа;
 - 2) идентификацијске и физичке прегледе, укључујући лабораторијску анализу 10% пошиљака, тако да увозници, односно њихови представници не могу предвидети да ли ће поједина пошиљка бити подвргнута тим прегледима. Резултати физичких прегледа морају бити расположиви чим то буде технички могуће.
- (2) Ако се код лабораторијске анализе из става 1. тачке 2) овог члана утврди неусаглашеност, санитарна инспекција одмах обавештава министарство надлежно за послове пољопривреде, у складу са поступком система брзог обавештавања и узбуњивања, прописаним законом који уређује област предмета опште употребе и законом који уређује област безбедности хране.

Наставак превоза

Члан 25.

(1) Санитарна инспекција може на месту првог увоза одобрити наставак превоза пошиљке пореклом, или испоручених из Кине и Хонг Конга, у очекивању резултата прегледа из члана 24. став 1. тачка 2).

(2) Ако санитарна инспекција да одобрење из става 1. овог члана, она обавештава надлежни орган у месту одредишта и доставља копију Изјаве којом потврђује да испорука испуњава захтеве везане за отпуштање примарних ароматских амина и формалдехида утврђене у Прилогу 9. овог правилника, прописно испуњене како је предвиђено у члану 22. , као и резултате прегледа из члана 24. став 1. тачка 2), чим исти буду расположиви.

Пуштање у слободан промет

Члан 26.

Пластично кухињско посуђе од полиамида и меламина пореклом, или испоручено из Кине или Хонг Конга, може се пустити у слободан промет, под условом да се царинским органима достави прописно попуњена Изјава утврђена у Прилогу 9. овог правилника како је предвиђено у члану 22. овог правилника.

V. ЗАХТЕВИ ЗА АКТИВНЕ И ИНТЕЛИГЕНТНЕ МАТЕРИЈАЛЕ И ПРЕДМЕТЕ КОЈИ ДОЛАЗЕ У КОНТАКТ СА ХРАНОМ

1. Основни захтеви

Захтеви за активне и интелигентне материјале и предмете

Члан 27.

(1) Приликом примене општих захтева за материјале и предмете, прописаних законом који уређује област предмета опште употребе, активни материјали и предмети смеју да проузрокују промене у саставу или органолептичким својствима хране, под условом да су те промене у складу одредбама прописа који ближе уређује област прехранбених адитива у храни.

(2) Супстанце намерно уграђене у активне материјале и предмете, које се отпуштају у храну или околину која окружује храну, одобравају се и користе у складу са одговарајућим одредбама прописа који уређује област безбедност хране, област предмета опште употребе и овог прописа.

(3) Ове супстанце се сматрају састојцима хране у смислу прописа који уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране.

(4) Активни материјали и предмети не смеју да мењају састав или органолептичка својства хране, на пример тако што прикривају кварење хране, што би потрошача могло да доведе у заблуду.

(5) Интелигентни материјали и предмети не смеју да пружају информације о стању хране које би потрошача могле да доведу у заблуду.

(6) Активни и интелигентни материјали и предмети који су већ дошли у контакт са храном морају да буду одговарајуће обележени на начин који потрошачу омогућава да препозна нејестиве делове.

(7) Активни и интелигентни материјали и предмети морају да буду прописано обележени тако да указују на то да се ради о материјалима или предметима који су активни и/или интелигентни.

Стављање активних и интелигентних материјала и предмета на тржиште

Члан 28.

Активни и интелигентни материјали и предмети смеју да се ставе на тржиште само ако:

- 1) су прикладни и ефикасни за предвиђену намену;
- 2) задовољавају Опште захтеве за материјале и предмете у контакту са храном, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе;
- 3) задовољавају Посебне захтеве за материјале и предмете у контакту са храном, у складу са овим правилником;
- 4) задовољавају захтеве везане за обележавање и декларисање, у складу са законом који уређују област предмета опште употребе и овим правилником;
- 5) задовољавају захтеве везане за састав прописане овим правилником;
- 6) задовољавају захтеве везане за обележавање и Декларацију о усаглашености прописане овим правилником.

2. Састав

а) Листа одобрених супстанци

ЕУ Листа одобрених супстанци у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета

Члан 29.

(1) Само супстанце које се налазе на ЕУ Листи одобрених супстанци у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета смеју да се користе у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, следеће супстанце смеју да се користе у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета иако се не налазе на ЕУ Листи одобрених супстанци у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета:

- 1) отпуштене супстанце, уколико задовољавају услове из члана 30. овог правилника;
- 2) супстанце које спадају у подручје примене прописа који уређују област безбедности хране, а додају се или се уграђују у активне материјале и предмете, поступцима као што је калемљење или блокирање да би имале технолошко дејство у храни, уколико задовољавају услове из члана 30. овог правилника;
- 3) супстанце које се користе у састојцима, који нису у непосредном контакту са храном или околином која окружује храну и одвојене су од хране функционалном баријером, уколико задовољавају услове из члана 30. овог правилника и не спадају у једну од следећих категорија:
 - (1) супстанце класификоване као "мутагене", "карциногене" или "токсичне по репродукцију" у складу са прописима којима се уређује класификација хемикалија;
 - (2) супстанце намерно израђене у величини честице са хемијским и физичким својствима, која су знатно другачијим него код честица већих димензија.

б) Услови употребе супстанци које се не налазе на ЕУ Листи одобрених супстанци у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета

Супстанце које смеју да се користе у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета иако се не налазе на ЕУ Листи одобрених супстанци у састојцима активних и интелигентних материјала и предмета

Члан 30.

(1) Отпуштене супстанце из члана 29. став 2. тачка 1) овог правилника и супстанце додате или уграђене поступцима попут калемљења или блокирања из члана 29. став 2. тачка 2) овог правилника, користе се уз пуно поштовање прописа који уређују област хране и морају да буду у складу са одредбама овог правилника, као и мерама за његово спровођење, уколико се исте примењују.

(2) Количина отпуштене активне супстанце не укључује се у вредност измерене укупне миграције у случајевима када је гранична вредност укупне миграције (енгл. "OML - overall migration limit") утврђена посебном мером која се односи на материјале који су намењени да дођу у контакт са храном у које је дати састојак уграђен.

(3) Не доводећи у питање Посебне захтеве за активне и интелигентне материјале и предмете у контакту са храном, количина отпуштене активне супстанце може да пређе специфично ограничење утврђено за ту супстанцу посебном мером за материјале који су намењени да дођу у контакт са храном, у које је дати састојак уграђен, под условом да је у складу са прописима који уређују област хране.

Супстанце које се користе у састојцима, који нису у непосредном контакту са храном или околином која окружује храну и одвојене су од хране функционалном баријером

Члан 31.

(1) Миграција у храну супстанци из састојака који не долазе у непосредан контакт са храном или околином која окружује храну, како је наведено у члану 29. став 2. тачка 3) овог правилника, не сме да пређе 0,01 mg /kg, мерено са статистичком поузданошћу применом метода анализе у складу са прописима који уређују методе узорковања и анализе у области безбедност хране.

(2) Гранична вредност предвиђена у ставу 1. овог члана увек се изражава као концентрација у храни. Наведена гранична вредност се односи и на групу једињења која су структурно и токсиколошки повезана, а посебно на изомере или једињења са истом одговарајућом функционалном групом и укључује могуће нежељене миграције.

3. Обележавање

Додатни захтеви за обележавање

Члан 32.

(1) Како би се потрошачу омогућила идентификација нејестивих делова, активни и интелигентни материјали и предмети или њихови делови морају бити означени, увек када би се за њих могло помислити да су јестиви:

1) речима "НИЈЕ ЗА ЈЕЛО" и

2) увек када је то технички могуће, симболом који је приказан у Прилогу 10. овог правилника.

(2) Подаци из става 1. овог члана морају да буду видљиви, јасно читљиви и неизбрисиви. Морају да буду штампани словима величине фонта од најмање 3 mm и морају да испуњавају услове прописане законом који уређује област предмета опште употребе и овим правилником.

(3) Отпуштена супстанца сматра се састојцима у смислу прописа који уређује област декларисања, означавања и рекламирања хране и подлеже одредбама тог прописа.

Декларација о усаглашености

Члан 33.

(1) У фазама стављања на тржиште, осим у тренутку продаје коначном потрошачу, уз активне и интелигентне материјале и предмете, без обзира на то да ли долазе у контакт са храном или не, односно уз састојке намењене за производњу тих материјала и предмета или супстанце намењене за производњу тих састојака, прилаже се Декларација о усаглашености, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе и овим правилником.

(2) Декларацију о усаглашености из става 1. овог члана издаје субјекат у пословању и она садржи информације наведене у Прилогу 7. - Део 2. овог правилника.

Пратећа документација

Члан 34.

(1) Субјекат у пословању, на захтев санитарног инспектора, ставља на располагање одговарајућу документацију којом доказује да су активни и интелигентни материјали и састојци намењени за производњу тих материјала и предмета, у складу са захтевима овог правилника.

(2) Та документација садржи информације:

- 1) о прикладности и ефективности активног и интелигентног материјала или предмета;
- 2) услове и резултате испитивања или прорачуна или других анализа;
- 3) доказ о безбедности или образложење којим се доказује усаглашеност.

VI. ЗАХТЕВИ ЗА РЕГЕНЕРИСАНИ ЦЕЛУЛОЗНИ ФИЛМ КОЈИ ДОЛАЗИ У КОНТАКТ СА ХРАНОМ

Врсте регенерисаних целулозних филмова

Члан 35.

(1) Опис регенерисаног целулозног филма који је намењен за контакт са храном и због своје намене долази у контакт са храном дат је у Прилогу 11. овог правилника.

(2) Регенерисани целулозни филмови припадају једној од следећих врста:

- 1) регенерисани целулозни филм без премаза;
- 2) регенерисани целулозни филм са премазом добијеним од целулозе;
или
- 3) регенерисани целулозни филм са премазом који се састоји од пластике.

Дозвољене супстанце

Члан 36.

(1) За производњу регенерисаног целулозног филма без премаза и регенерисаног целулозног филма са премазом добијеним од целулозе смеју да се користе само супстанце или групе супстанци наведене у Прилогу 12. овог правилника, у складу са наведеним ограничењима.

(2) Изузетно од става 1, супстанце које нису наведене у Прилогу 12. овог правилника смеју да се користе уколико се користе као средства за бојење (боје и пигменти) или лепкови, под условом да нема трагова миграције супстанци у или на намирнице која може да се открије провереним методом.

Члан 37.

(1) За производњу регенерисаног целулозног филма са премазом који се састоји од пластике, пре облагања премазом тј. пре премазивања, смеју да се користе само супстанце или групе супстанци наведене у Прилогу 12. овог правилника, у складу са наведеним ограничењима.

(2) За производњу премаза којим се облаже регенерисани целулозни филм из става 1. овог члана смеју се користити само супстанце или групе супстанци које се могу користити у производњи пластичних материјала и предмета у контакту са храном, у складу с ограничењима прописаним овим правилником.

(3) Изузетно од става 1. овог члана, материјали и предмети израђени од регенерисаног целулозног филма са премазом који се састоји од пластике, морају бити у складу са захтевима који су прописани за пластичне материјале и предмете у контакту са храном.

Члан 38.

Штампане површине регенерисаног целулозног филма не смеју да дођу у контакт са храном.

Члан 39.

(1) У свим фазама стављања на тржиште, осим у фази малопродаје, уз материјале и предмете направљене од регенерисаног целулозног филма који су намењени за контакт са храном прилаже се писана Декларација о усаглашености у складу са Прилогом 7. Део 3. овог правилника.

(2) Захтеви из става 1. овог члана не примењују се на материјале и предмете направљене од регенерисаног целулозног филма за које је према њиховој природи јасно да су намењени да дођу у контакт са храном.

(3) Уколико су потребни посебни услови употребе, материјали или предмети израђени од регенерисаног целулозног филма морају да буду обележени у складу са тим.

VII. ОСНОВНА ПРАВИЛА ПОТРЕБНА ЗА ИСПИТИВАЊЕ МИГРАЦИЈЕ СASTOЈАКА ПЛАСТИЧНИХ МАТЕРИЈАЛА И ПРЕДМЕТА КОЈИ ДОЛАЗЕ У КОНТАКТ СА ХРАНОМ

Члан 40.

Ниво укупне и специфичне миграције састојака пластичних материјала и предмета који долазе у контакт са храном, у или на храну или модел растворе хране не смеју прекорачивати границе утврђене овим правилником.

Члан 41.

(1) Испитивање ради провере усаглашености миграције у храну са миграцијским границама спроводи се под најекстремнијим условима времена и температуре, предвидивим у стварној употреби.

(2) Испитивање ради провере усаглашености миграције у модел раствор или у храну са миграцијским границама спроводи се конвенционалним испитивањима миграције, чија су основна правила утврђена у Прилогу 6. тачка 3. и Прилогу 8. Део 1-4. овог правилника.

VIII. УТВРЂИВАЊЕ ЛИСТЕ МОДЕЛ РАСТВОРА ЗА ИСПИТИВАЊЕ МИГРАЦИЈЕ СASTOЈАКА ПЛАСТИЧНИХ МАТЕРИЈАЛА И ПРЕДМЕТА КОЈИ ДОЛАЗЕ У КОНТАКТ СА ХРАНОМ

Члан 42.

Модел раствори које треба користити за испитивање миграције састојака пластичних материјала и предмета који долазе у контакт са одређеном врстом хране или одређеном групом хране, као и концентрације тих модел раствора, наведене су у Прилогу 6. овог правилника.

Члан 43.

Не доводећи у питање члан 42. овог правилника, листом супстанци или материјала чија је употреба одобрена уз изузеће свих осталих, могу се утврдити поступци за испитивање миграције одређених састојака пластичних материјала и предмета, који се разликују од оних утврђених у Прилогу 6. овог правилника, а у складу са чланом 41. овог правилника.

IX. ЗАХТЕВИ ЗА КЕРАМИЧКЕ МАТЕРИЈАЛЕ КОЈИ ДОЛАЗЕ У КОНТАКТ СА ХРАНОМ

Члан 44.

- (1) Количине олова и кадмијума које испуштају керамички предмети не смеју бити изнад допуштених количина утврђених одредбама овога правилника.
- (2) Количине олова и кадмијума које испуштају керамички предмети одређују се, под условима наведеним у Прилогу 13. део 1. коришћењем методе анализе, описане у Прилогу 14. овог правилника.
- (3) Када се керамички предмет састоји од посуде са керамичким поклопцем, гранична вредност олова и/или кадмијума која не сме бити изнад допуштених (mg/dm^2 или mg/l) је гранична вредност која се примењује само за посуду.
- (4) Посуда и унутрашња површина поклопца испитују се одвојено и под једнаким условима.
- (5) Збир добијених нивоа испуштеног олова и/или кадмијума односи се, зависно о случају, на површину или запремину саме посуде.
- (6) Сматра се да керамички предмет испуњава захтеве овога правилника ако количина олова и/или кадмијума испуштена током испитивања спроведеног под условима из Прилога 13 део 1. и 14. овога правилника не прелази следеће границе:

Категорија	Pb	Cd
Категорија 1:		
Производи који се не могу напунити и производи који се могу напунити, чија унутрашња дубина мерена од најниже тачке до хоризонталне површине која пролази кроз горњи руб не премашује 25 mm	0,8 mg /dm ²	0,07 mg /dm ²
Категорија 2:		
Сви други производи који се могу напунити	4,0 mg/l	0,3 mg/l
Категорија 3:		
Посуђе за кување; амбалажно посуђе и посуђе за чување хране запремине веће од	1,5	0,1

три литре	mg/l	mg/l
-----------	------	------

(7) Ако количина отпушеног кадмијума и/или олова у керамичком предмету не прелази наведене количине за више од 50%, тај се предмет сматра здравствено исправним, односно безбедним, односно да одговара прописаним захтевима из овога члана, ако су најмање три друга предмета истог облика и димензија, са истим украсима и глазурама испитани у условима из Прилога 13. и Прилога 14. овог правилника и просечне количине излученог олова и/или кадмијума из тих предмета не премашују те граничне вредности, а ни један од тих предмета не премашује те границе за више од 50%.

Члан 45.

(1) Керамички производи који још нису у контакту са храном, у свим фазама стављања на тржиште, укључујући и малопродају, морају да буду праћени писаном Декларацијом о усаглашености, у складу са законом који уређује област предмета опште употребе.

(2) Декларацију о усаглашености из става 1. овог члана издаје произвођач или продавац са седиштем у Републици Србији и она мора да садржи податке прописане у Прилогу 7. - Део 4. овог правилника.

(3) На захтев санитарног инспектора, произвођач или увозник стављају на располагање одговарајућу документацију којом се доказује да су керамички производи у складу са границама за миграцију олова и кадмијума из члана 44. овог правилника. Та документација садржи резултате извршене лабораторијске анализе, услове испитивања и назив и адресу лабораторије која је извршила испитивање.

Део трећи

СПЕЦИФИЧНИ ЗАХТЕВИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ СУПСТАНЦЕ КОЈЕ ДОЛАЗЕ У КОНТАКТ СА ХРАНОМ

Х. ОГРАНИЧЕЊА УПОТРЕБЕ ОДРЕЂЕНИХ ЕПОКСИ ДЕРИВАТА У МАТЕРИЈАЛИМА И ПРЕДМЕТИМА КОЈИ ДОЛАЗЕ У КОНТАКТ СА ХРАНОМ

Бисфенол А диглицидил етар (БАДГЕ)

Члан 46.

(1) Бисфенол А диглицидил етар (2,2-bis(4-hydroxyphenyl) propane bis(2,3-epoxypropyl) ether/Bisphenol-A DiGlycidyl Ether у даљем тексту: BADGE, (CAS No 001675-54-3)) је хемијско једињење, које се користи у епоксидним смолама и одликује се својом структуром која садржи две епоксидне групе изведене из бисфенола А.

(2) Материјали и предмети не смеју отпуштати супстанце наведене у Прилогу 15. овог правилника, у количинама већим од оних које су утврђене овим прилогом.

Бисфенол-Ф диглицидил етар (BFDGE)

Члан 47.

Употреба и/или присуство бисфенол- F диглицидил етра (bis(hydroxyphenyl)methane bis(2,3-epoxypropyl) ethers/Bisphenol-F DiGlycidyl Ether у даљем тексту: BFDGE, (ЦАС Но 039817-09-9)) није дозвољена у производњи материјала и предмета у контакту са храном.

Новолак глицидил етар (НОГЕ)

Члан 48.

Употреба и/или присуство новолак глицидил етра (novolac glycidyl ethers/NOvolac Glycidyl Ethers у даљем тексту: NOGE) није дозвољена у производњи материјала и предмета у контакту са храном.

Декларација о усаглашености

Члан 49.

(1) У фазама стављања на тржиште, осим у фазама малопродаје, материјали и предмети који садрже BADGE и његове деривате морају бити пропраћени Декларацијом о усаглашености, у складу са Прилогом 7. Део 3. овог правилника.

(2) За доказивање такве усаглашености мора бити доступна одговарајућа документација. На захтев санитарног инспектора, поменута документација мора бити дата на увид.

XI. ПОСЕБНИ ЗАХТЕВИ У ВЕЗИ МИГРАЦИЈЕ Н-НИТРОЗАМИНА И ПРЕКУРСОРА Н-НИТРОЗАМИНА ИЗ ЦУЦЛА ЗА ФЛАШИЦЕ И ЦУЦЛА ВАРАЛИЦА ОД ЕЛАСТОМЕРА ИЛИ ГУМЕ

Члан 50.

Цуцле за флашице и цуцле варалице не смеју отпуштати у модел раствор пљувачке, количине Н-нитрозамина и прекурсора Н-нитрозамина које се могу детектовати валидираном методом под условима из Прилога 16. овог правилника. Валидирана метода задовољава критеријуме утврђене у Прилогу 17. овог правилника која може одредити следеће количине:

- 1) 0,01 mg укупно отпуштених Н-нитрозамина на килограм (делова цуцле за флашице или цуцле варалица од еластомера или гуме),
- 2) 0,1 mg укупно прекурсора Н-нитрозамина на килограм (делова цуцле за флашице или цуцле варалица од еластомера или гуме).

XII. ПОСЕБНИ ЗАХТЕВИ ЗА МАТЕРИЈАЛЕ И ПРЕДМЕТЕ КОЈИ САДРЖЕ ВИНИЛ ХЛОРИД МОНОМЕР КОЈИ ДОЛАЗЕ У КОНТАКТ СА ХРАНОМ

Члан 51.

(1) Садржај винил хлорида мономера у материјалима и предметима који долазе у контакт са храном не сме да буде већи од количине наведене у Прилогу 18. овог правилника.

(2) Винил хлорид мономер не сме мигрирати у храну, из материјала и предмета који су у контакту са храном, у количини која се може детектовати методом у складу са критеријумима утврђеним у Прилогу 19. овог правилника.

XIII. ПОСЕБНИ ЗАХТЕВИ ЗА УПОТРЕБУ БИСФЕНОЛА А (БПА), ДРУГИХ БИСФЕНОЛА И ДЕРИВАТА БИСФЕНОЛА СА СПЕЦИФИЧНИМ ОПАСНИМ

СВОЈСТВИМА У СКЛАДУ СА ХАРМОНИЗОВАНОМ КЛАСИФИКАЦИЈОМ, У ОДРЕЂЕНИМ МАТЕРИЈАЛИМА И ПРЕДМЕТИМА НАМЕЊЕНИМ ЗА КОНТАКТ СА ХРАНОМ

Употреба ВРА

Члан 52.

(1) Употреба ВРА у производњи материјала и предмета који долазе у контакт са храном, као и стављање материјала и предмета који долазе у контакт са храном произведених уз употребу ВРА на тржиште Републике Србије, није дозвољена.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, ВРА може се користити у производњи материјала и предмета који долазе у контакт са храном за посебну примену утврђену у Прилогу 21. овог правилника, под условом да су испуњена ограничења наведена у том прилогу.

Присуство ВРА у материјалима и предметима који долазе у контакт са храном за које су у производњи коришћени други бисфеноли или деривати бисфенола

Члан 53.

Материјали и предмети који долазе у контакт са храном, а који су произведени коришћењем другог бисфенола или деривата бисфенола, не смеју да садрже никакве резидуе ВРА .

Употреба опасних бисфенола, који нису ВРА и опасних деривата бисфенола

Члан 54.

(1) Употреба опасних бисфенола, који нису ВРА , или опасних деривата бисфенола, у производњи материјала и предмета који долазе у контакт са храном, наведених у члану 2. став 3. тачка 14), као и испоручивање на тржиште материјала и предмета који долазе у контакт са храном произведених уз употребу опасних бисфенола, који нису ВРА , или опасних деривата бисфенола, није дозвољена.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, опасни бисфенол који није ВРА или опасни дериват бисфенола може се користити у производњи материјала и предмета који долазе у контакт са храном за одређену примену, а ти материјали и предмети могу се ставити на тржиште ако је таква употреба у складу са наводима у Прилогу 21. овог правилника.

Декларација о усаглашености и пратећа документација

Члан 55.

(1) Субјекти у пословању обезбеђују да, материјали и предмети који су намењени да долазе у контакт са храном, а који још нису у контакту са храном, као и бисфеноли и деривати бисфенола намењени за употребу као мономер или друге полазне супстанце у производњи тих материјала и предмета који долазе у контакт са храном, буду у свим фазама производње и продаје, осим у малопродаји, праћени писаном декларацијом о усаглашености, у којој се наводи да су у складу са захтевима која се на њих примењују.

(2) Декларација о усаглашености садржи информације утврђене у Прилогу 7. - Део 5. овог правилника.

(3) Пратећа документација мора бити доступна како би се доказала таква усаглашеност. Та документација се без одлагања ставља на располагање санитарном инспектору на његов захтев.

Провера усаглашености

Члан 56.

(1) За проверу усаглашености са захтевима овог правилника, бирају се одговарајуће методе испитивања у складу са прописом који уређује област службених контрола.

(2) Уколико у Републици Србији не постоји лабораторија која у свом обиму акредитације има методу за испитивање одређеног параметра узетог материјала/производа, прихвата се лабораторијски извештај лабораторије из ЕУ која поседује акредитовану методу за испитивање поменутог параметра узетог материјала/производа.

(3) За избор метода које се користе за проверу да ли материјал или предмет који долази у контакт са храном не садржи ВРА, други опасни бисфенол или опасни дериват бисфенола, или не ослобађа те супстанце у храну изнад наведене границе детекције или специфичне границе миграције, примењују се следећа додатна правила:

1) за материјале који долазе у контакт са храном користи се метода коју је Референтна лабораторија Европске уније (у даљем тексту: EURL - FCM) развила или препоручила;

2) метода мора имати границу детекције од 1 µg/kg, осим ако није другачија граница детекције одређена у Прилогу 21. овог правилника;

3) да би се проверило да материјал или предмет који долази у контакт са храном не садржи ВРА, други опасни бисфенол или опасни дериват бисфенола, користи се метода екстракције.

(4) Следећа правила се примењују за потребе верификације са специфичним границама детекције или миграције:

1) резултати испитивања се изражавају у складу са правилима утврђеним у члану 20. овог правилника

2) усаглашеност са граничном вредности миграције утврђује се у складу са чланом 21. овог правилника и Прилогом 6. и Прилогом 8. Део 1. и 2., овог правилника.

3) у случају да се предвидљиви контакт догоди у условима континуираног протока, као што је случај у цевима или склоповима за филтрацију, време испитивања мора бити једнако просечном времену задржавања хране у тој цеви или склопу за филтрацију.

Део четврти

СПЕЦИФИЧНИ ЗАХТЕВИ ЗА МАТЕРИЈАЛЕ И ПРЕДМЕТЕ КОЈИ ДОЛАЗЕ У КОНТАКТ СА ВОДОМ ЗА ПИЋЕ

XIV. МАТЕРИЈАЛИ И ПРЕДМЕТИ НАМЕЊЕНИ ЗА КОНТАКТ СА ВОДОМ ЗА ПИЋЕ

Минимални хигијенски захтеви за материјале који долазе у додир са водом за пиће

Члан 57.

(1) Материјали који су намењени да се користе у новим инсталацијама или у случају поправки или реконструкције у постојећим инсталацијама за захватање, третман, складиштење или дистрибуцију воде намењене за пиће како је дефинисано у пропису који ближе уређује област воде за пиће и који долазе у контакт са таквом водом морају испуњавати следеће захтеве:

1) да директно или индиректно не угрожавају здравље људи који користе воду за пиће;

- 2) да не утичу на физичка својства и не изазивају неуобичајене промене у погледу боје, мириса и укуса воде за пиће;
- 3) да не подстичу раст броја микроорганизама у води за пиће;
- 4) да не отпуштају загађујуће материје у воду за пиће у концентрацијама које су веће од очекиваних имајући у виду њихову намену.

(2) Материјали и опрема који долазе у контакт са сировом водом и водом за пиће мора да испуњавају захтеве за материјале који долазе у контакт са водом за пиће на основу принципа предострожности и не смеју да утичу, директно или индиректно, на било какву неповољну промену квалитета сирове воде, на здравствену исправност воде за пиће и на загађење воде за пиће.

(3) Групе материјала које долазе у контакт са водом за пиће и њихови минимални хигијенски захтеви су дати у Прилогу 22. овог правилника.

(4) Методологија утврђивања минималних хигијенских захтева за материјале који долазе у контакт са водом за пиће садржи начела постављања методологије за испитивање заснована на научним принципима и међународним стандардима и прихватање улазних супстанци, састава и састојака које су део Европских позитивних листи улазних супстанци, састава или састојака, укључујући специфичне границе миграције и научне предуслове у вези са супстанцама или материјалима које долазе у контакт са водом за пиће.

(5) Материјали и опрема у контакту са сировом водом и водом за пиће који су израђени од материјала регулисаних овим правилником, морају испуњавати захтеве овог правилника за одређену врсту материјала од којих су израђени, као минималан захтев за стављање у промет.

Минимални захтеви за хемикалије за третман и филтарске материјале који долазе у контакт са водом за пиће

Члан 58.

(1) Хемикалије које се користе за пречишћавање воде за пиће и филтарски материјали који долазе у контакт са сировом водом и водом за пиће прихватљиви су ако:

- 1) директно или индиректно не угрожавају здравље људи који користе воду за пиће;
- 2) не утичу на физичка својства и не изазивају неуобичајене промене у погледу боје, мириса и укуса воде за пиће;
- 3) не подстичу раст броја микроорганизама у води за пиће;
- 4) не отпуштају загађујуће материје у воду за пиће у концентрацијама које су веће од очекиваних имајући у виду њихову намену.

(2) Хемикалије које се користе за пречишћавање воде за пиће и филтарски материјали који долазе у контакт са водом, а који се користе за пречишћавање воде за пиће морају да испуњавају захтеве прописа који ближе уређују област хемикалија.

(3) Чистоћа хемикалија које се користе за пречишћавање воде за пиће и чистоћа филтарских материјала мора се обезбедити на начин да буде процењен и квалитет таквих хемикалија и филтар материјала и мора да буде загарантован и безбедан за употребу за воду за пиће.

Део пети

НАЦИОНАЛНИ ЗАХТЕВИ ЗА СПЕЦИФИЧНЕ ГРУПЕ МАТЕРИЈАЛА И ПРЕДМЕТА КОЈИ ДОЛАЗЕ У КОНТАКТ СА ХРАНОМ

Општи услови примене

Члан 59.

Материјали и предмети од глине, стакла, метала и легура, дрвета и плуте, папира и картона, силикона, гуме, текстила, биоматеријала, бамбуса, јоноизмењивачке смоле, емајлирани материјали и предмети, као и смеше које се користе у производњи материјала и предмета у контакту са храном (лепкови, боје, штампарске боје, лакови, премази и воскови), а који су намењени да долазе у контакт са храном или који су већ у контакту са храном, или за које се може оправдано претпоставити да ће доћи у контакт са храном, или су намењени за њихову производњу, поред општих и посебних захтева приписаних овим правилником, морају испуњавати и захтеве прописа којима се уређује област хемикалија.

Декларација о усаглашености и обележавање

Члан 60.

- (1) Сваки материјал или предмет мора имати Декларацију о усаглашености, као пратећу документацију.
- (2) Декларација о усаглашености за сваки материјал или предмет, као документована изјава, мора садржавати најмање информације које су наведене у Прилогу 7. овог правилника у делу који се односи на конкретну врсту материјала од којег је исти произведен.
- (3) Материјали и предмети из члана 59. овог правилника морају бити јасно и недвосмислено обележени у погледу састава и не смеју имати обмањујуће ознаке такве да се потрошачи могу довести у заблуду, а у складу са одредбама закона о предметима опште употребе и овим правилником.

Захтеви за материјале и предмете у финалном облику у контакту са храном

Члан 61.

- (1) Материјали и предмети, у финалном облику, у контакту са храном не смеју:
 - 1) утицати на сензорна својства хране;
 - 2) да мењају укус и/или изглед хране, отпуштањем боја са површина, и/или честица;
 - 3) се променити током испитивања физички, хемијски или сензорно, односно испитане употребне површине морају бити постојане према модел раствору или храни која се користи приликом испитивања.
- (2) Уколико испитивани узорак показује знакове нестабилности испитиване површине, према коришћеном модел раствору, при условима испитивања које симулирају предвиђену и предвидљиву примену, даља испитивања се не спроводе и узорак се сматра неусаглашеним због непостојаности.

Испитивање материјала и предмета намењених за виšekратну употребу

Члан 62.

- (1) Предмети и материјали намењени за виšekратну употребу испитују се према захтевима Прилога 8. Део 2., тачка 2.1.6. овог правилника, изузев материјала и предмета од хомогеног стакла.
- (2) У сврху процене усаглашености материјала или предмета који немају запремину или су равне површине, примењују се захтеви из Прилога 8 Део 5. овог правилника.

XV. МАТЕРИЈАЛИ И ПРЕДМЕТИ ОД ГЛИНЕ

Услови за испоручивање на тржиште материјал и предмета од глине

Члан 63.

- (1) Материјали и предмети (посуђе, прибор и др.) од глине смеју се испоручивати на тржиште само ако су израђени од мешавине неорганских материјала са високим садржајем глине или силиката, којима могу бити додате мале количине органских супстанци.
- (2) Материјали и предмети из става 1. овог члана морају након обликовања и сушења бити премазани смешом за добијање глазуре и печени на температури од најмање 800°C, чиме се добијају глеђосани материјали и предмети ("china", порцелански, глеђосани, "земљани" и сл.).
- (3) Изузев материјала и предмета из става 2. овог члана, на тржиште се може стављати неглеђосано глинено посуђе које служи само за одређене начине припремања хране.
- (4) Материјали и предмети из ст. 1. и 3. овог члана не смеју имати пукотине, неподвижене неравнине и "цепове".
- (5) Глеђ на материјалима и предметима не сме бити оштећена, порозна и не сме се љуштити са површина на које је нанета, током испитивања или током предвиђене примене.
- (6) Уколико је потребно спровести посебан третман пре употребе материјала и предмета из става 1. и 2. овог члана, субјекат у пословању то јасно наводи у декларацији.
- (7) При стављању на тржиште материјала и предмета из ст. 1. и 2. овог члана субјекат у пословању прилаже упутство на српском језику о поступку пре употребе, о врсти хране која се у њима може припремати и о начину њиховог прања и чишћења.
- (8) Одредбе овог правилника не примењују се на материјале и предмете који нису намењени за припрему, чување и испоручивање на тржиште хране (украсни тањира, врчеви, шоље и др.) и они морају бити видно и трајно означени да нису намењени за контакт са храном.

Испитивање миграције

Члан 64.

- (1) Миграција олова и кадмијума, изражено на 1 литар раствора или 1 kg хране, при троструком тестирању, у складу са Прилогом 13. Део 2. овог правилника, не сме бити већа од:
 - 1) 3 mg за олово и 0,2 mg за кадмијум, приликом првог тестирања;
 - 2) 0,1 mg за олово и 0,01 mg за кадмијума, приликом трећег тестирања;
 - 3) 60 mg за укупно растворене материје, приликом трећег тестирања.
- (2) Одредбе става 1. овог члана односе се и на спољашњу површину посуде, у висини од 20 mm рачунајући од горње ивице посуде, уколико је посуда предвиђена или је предвидљиво да се из ње пије, користећи корелациони фактор 6 за конверзију вредности изражених из mg/dm² у mg/kg или mg/l, у складу са Прилогом 8 Део 5., овог правилника.
- (3) Када се предмет састоји од посуде са поклопцем од истог материјала, посуда и унутрашња површина поклопца испитују се заједно или одвојено, под једнаким условима. Одредбе става 1. овог члана односе се на збир вредности миграције олова и/или кадмијума из посуде и са унутрашње површине поклопца када се испитују одвојено.

Члан 65.

Ивице глеђосаног предмета, уколико је предвиђен или је предвидљиво да се из њега пије, морају бити заобљене и глатке.

XVI. МАТЕРИЈАЛИ И ПРЕДМЕТИ ОД СТАКЛА

Члан 66.

Материјали и предмети од стакла морају бити израђени од хомогене стаклене масе и све површине морају бити глатке.

Миграција олова и кадмијума

Члан 67.

(1) Миграција олова и кадмијума, изражено на 1 литар раствора или 1 кг хране, при испитивању у складу са Прилогом 13. Део 3. овог правилника, не сме бити већа од:

- 1) 0,1 mg за олово;
- 2) 0,01 mg за кадмијум.

(2) Из предмета од кристалног стакла које садржи олово, миграција олова не сме бити већа од 0,3 mg/l раствора.

(3) Одредбе става 1. овог члана односе се и на спољашњу површину посуде, у висини од 20 mm рачунајући од горње ивице посуде, уколико је посуда предвиђена или је предвидљиво да се из ње пије, користећи корелациони фактор 6 за конверзију вредности изражених из mg/dm^2 у mg/kg или mg/l , у складу са Прилогом 8. Део 5., овог правилника.

(4) Када се предмет састоји од посуде са поклопцем од истог материјала, посуда и унутрашња површина поклопца испитују се заједно или одвојено, под једнаким условима. Одредбе става 1. овог члана односе се на збир вредност миграције олова и/или кадмијума из посуде и са унутрашње површине поклопца, када се испитују одвојено.

Затварачи за стаклену и другу амбалажу

Члан 68.

Затварачи за стаклену и другу амбалажу морају испуњавати захтеве овог правилника, за материјале од којих су израђени делови или део који је у контакту са храном. Вредности миграције се изражавају у мг /предмету (затварачу).

Стаклена амбалажа

Члан 69.

За израду амбалаже од стакла не сме се користити стаклена вуна. Произвођач о томе даје изјаву у декларацији о усаглашености.

Члан 70.

За предмете за виšekратну употребу, који су од хомогеног материјала и за које постоји стручни и научни став да је испитана површина инертна без обзира на вишеструко коришћење, безбедност се може оценити на основу резултата миграције првог тестирања.

XVII. ЕМАЈЛИРАНИ МАТЕРИЈАЛИ И ПРЕДМЕТИ

Члан 71.

(1) За израду емајлираних материјала и предмета може се употребити, као основа, челични лим, ливено гвожђе, алуминијум и друге погодне легуре или материјали.

(2) Емајл на површини материјала и предмета који долази у контакт са храном мора бити таквог квалитета да се обезбеди својство функционалне баријере, трајност и постојаност емајлираних површина при предвиђеној и предвидљивој употреби.

(3) Површине и ивице емајлираних предмета у свом финалном стању, морају бити глатке и сјајне, без пукотина, "мехурића" и делова са којих је емајл отпао.

Миграција са површина емајлираних материјала и предмета

Члан 72.

(1) Миграција са површина емајлираних материјала и предмета, изражено на 1 l раствора или 1 kg хране, при испитивању у складу са Прилогом 13. Део 4. овог правилника не сме бити већа од:

- 1) 1 mg за алуминијум;
- 2) 0,08 mg за сребро;
- 3) 0,002 mg за арсен;
- 4) 1,2 mg за баријум;
- 5) 0,005 mg за кадмијум;
- 6) 0,1 mg за кобалт;
- 7) 0,25 mg за хром;
- 8) 4 mg за бакар;
- 9) 0,48 mg за литијум;
- 10) 1,8 mg за манган;
- 11) 0,12 mg за молибден;
- 12) 0,14 mg за никл;
- 13) 0,01 mg за олово;
- 14) 0,04 mg за антимон;
- 15) 0,01 mg за ванадијум;
- 16) 5 mg за цинк;
- 17) 60 mg за растворљиви емајл.

(2) Додатни услови за усаглашеност емајлираних материјала и предмета наведени су у Прилогу 5. - Део 2. овог правилника.

(3) Одредбе става 1. овог члана односе се и на спољашњу површину посуде, у висини од 20 mm рачунајући од горње ивице посуде, уколико је посуда предвиђена или је предвидљиво да се из ње пије, користећи корелациони фактор 6 за конверзију вредности изражених из mg/dm² у mg/kg или mg/l , у складу са Прилогом 8 Део 5. овог правилника.

XVIII. МАТЕРИЈАЛИ И ПРЕДМЕТИ ОД МЕТАЛА И ЛЕГУРА

1. Област примене

Члан 73.

(1) Одредбе овог дела правилника примењују се на материјале и предмете од метала и легура произведене за контакт са храном, са или без премаза на површини намењеној за контакт са храном, укључујући апарате чија је површина од метала или легура.

(2) Одредбе овог дела правилника не примењују се на:

- 1) материјале и предмете направљене од метала и легура, који имају органски или неоргански површински премаз који представља функционалну баријеру између метала/легура и хране и за који је доказано да ограничава миграцију јона и намењен је за контакт са храном;
- 2) активне материјале;
- 3) цевоводе и другу опрему за воду за пиће, који морају да испуњавају друге захтеве овог правилника.

2. Посебни захтеви за материјале и предмете од метала и легура

Својства материјала и предмета од метала и легура

Члан 74.

(1) Материјали и предмети од метала и легура не смеју да:

- 1) имају оштре ивице (осим оштрице ножа и врха виљушке),
- 2) показују знакове хемијске неотпорности приликом испитивања или предвиђене употребе.

(2) Све површине (осим површина између зубаца виљушке), морају бити потпуно глатке, односно полиране.

Гранична вредност специфичне миграције

Члан 75.

(1) Гранична вредност специфичне миграције (SML) елемената који су састојци материјала и предмета од метала или легура изражена на 1 kg хране или модел раствора, при испитивању у складу са Прилогом 23. овог правилника, не сме бити већа од:

- 1) 5 mg за алуминијум;
- 2) 0,04 mg за антимон;
- 3) 1 mg за хром (ИИИ/укупни);
- 4) 0,02 mg за кобалт;
- 5) 4 mg за бакар;
- 6) 40 mg за гвожђе;
- 7) 0,55 mg за манган;
- 8) 0,12 mg за молибден;
- 9) 0,14 mg за никл;
- 10) 0,08 mg за сребро;

- 11) 100 mg за калај;
- 12) 5 mg за цинк;
- 13) 2 mg за цирконијум.

(2) Гранична вредност специфичне миграције (SML) елемената који представљају онечишћење или нечистоће метала или легура од којих су израђени материјали и предмети намењени за контакт са храном, изражена на 1 kg хране или модел раствора, не сме бити већа од:

- 1) 0,002 mg за арсен;
- 2) 1,2 mg за баријум;
- 3) 0,01 mg за берилијум;
- 4) 0,005 mg за кадмијум;
- 5) 0,010 mg за олово;
- 6) 0,048 mg за литијум;
- 7) 0,003 mg за живу;
- 8) 0,001 mg талијум.

(3) Изузетно од става 1. тачка 10) овог члана, за сребрно и посребрено посуђе и прибор, при наведеним условима, гранична вредност специфичне миграције (SML) сребра не сме бити већа од 0,4 mg/kg.

(4) Када се предмет састоји од посуде са поклопцем од истог материјала, посуда и унутрашња површина поклопца испитују се заједно или одвојено, под једнаким условима. Одредбе ст. 1. и 2. овог члана односе се на збир вредност миграције елемената из посуде и са унутрашње површине поклопца, када се испитују одвојено.

Додатни услови за испитивање усаглашености

Члан 76.

Додатни услови за усаглашеност материјала и предмета од метала и легура наведени су у Прилогу 23. овог правилника.

Декларација о усаглашености

Члан 77.

Субјекат у пословању јасно наводи у декларацији о усаглашености:

- 1) информације о саставу, начину употребе и условима складиштења, како би се избегао ризик од ненамерне миграције елемената;
- 2) напомену за ограничења у погледу употребе са одређеном врстом хране (јако кисела, алкална и /или слана храна). Графички приказ обавештења и текст на декларацији морају бити у складу са Прилогом 23. овог правилника.
- 3) информацију о поступку пре прве употребе и о начину њиховог прања и чишћења.

XIX. МАТЕРИЈАЛИ И ПРЕДМЕТИ ОД ДРВЕТА И ПЛУТЕ

1. Посебни захтеви за материјале и предмете од дрвета и плуте

Члан 78.

(1) Материјали и предмети од дрвета и плуте (дрвено посуђе, прибор и опрема, намењени за чување или превоз хране, сировина, односно полупрерађевина, амбалажа и др.) морају бити израђени од потпуно здравог дрвета које испуњава захтеве члана 61. овог правилника у погледу сензорних својстава.

(2) Материјали и предмети од дрвета и плуте морају бити израђени од дрвета које није коришћено, обојено или третирано забрањеним хемијским супстанцама у складу са прописима који уређују област хемикалија како би се спречило труљење и сушење.

(3) Материјали и предмети од дрвета и плуте не смеју садржавати резидуе средстава за заштиту биља, нити их отпуштати у храну у количинама које се могу детектовати одговарајућим валидираним методама.

Специфична миграција

Члан 79.

(1) Специфична миграција из материјала и предмета од дрвета и плуте не сме бити већа од:

- 1) 0,5 mg/dm² или 3 mg/kg за формалдехид;
- 2) 0,01 mg (граница детекције методе) за олово;
- 3) 0,002 mg (граница детекције методе) за кадмијум;
- 4) 0,01 mg (граница детекције методе) за хром;
- 5) 0,01 mg (граница детекције методе) за живу;
- 6) 0,01 mg (граница детекције методе) за арсен.

(2) Услови испитивања (модел раствор, температура и време контакта) примењују се у складу са Прилогом 6. и Прилогом 8. овог правилника део 1-5 за материјале и предмете од дрвета и део 6. за плутане чепове.

Декларација

Члан 80.

Материјали и предмети од дрвета и плуте који су заштићени премазом или у чији састав улазе и други материјали, морају бити јасно и недвосмислено обележени и не смеју имати обмањујуће ознаке такве да се потрошачи могу довести у заблуду.

Захтеви за материјале и предмете од дрвета и плуте који садрже пластику

Члан 81.

Материјали и предмети од дрвета и плуте који у свом саставу садрже пластику, без обзира на масени удео, морају испуњавати захтеве за пластичне материјале и предмете који долазе у контакт са храном, у складу са овим правилником.

Захтеви за предмете од дрвета који се користе за промену мириса и укуса хране

Члан 82.

Предмети од дрвета који се користе за промену мириса или укуса хране, морају испуњавати захтеве прописа који уређује област прехранбених арома и/или захтеве овог правилника, прописане за активне и интелигентне материјале и предмете који долазе у контакт са храном.

Захтеви за заштитне превлаке на материјалима и предметима од дрвета

Члан 83.

Материјали и предмети од дрвета, који су заштићени глатким и уједначеним превлакама, у зависности од материјала од кога је превлака сачињена, морају испуњавати захтеве прописане овим правилником за поменути материјал.

Захтеви за затвараче од плуте

Члан 84.

(1) Затварачи од плуте не смеју садржавати пентахлорофенола (пентацхлоропхенол) више од 0,15 mg/kg плуте.

(2) Миграција не сме бити већа од:

1) 0,15 mg/kg модел раствора или хране за пентахлорофенол;

2) 2 mg/kg модел раствора или хране за трихлорофенола (trichlorophenol)

(3) Услови испитивања миграције примењују се у складу са Прилогом 8 Део 6. овог правилника.

XX. МАТЕРИЈАЛИ И ПРЕДМЕТИ ОД ПАПИРА И КАРТОНА

1. Област примене

Члан 85.

Захтеви за материјале и предмете од папира и картона примењују се на:

1) нетретирани папир и картон (бојени и небојени);

2) обложени папир, укључујући и онај обложен полимерним дисперзијама (без минералних пуниоца), као папир и картон са минералним облогама (бојеним и небојеним), чак и ако компоненте облоге укључују полимерна везива и воскове;

3) папирне производе нештампане, штампане и бојене, који су намењени за брисање и апсорпцију, као што су кухињски убруси и салвете намењени за повремени и краткотрајни контакт са храном;

4) вишеслојне материјале који се састоје од више различитих материјала, добијене лепљењем или пластификацијом папира и картона (бојеног или небојеног);

5) папир и картон за филтрирање и печење;

6) лако одвајући папир, силиконизиран или третиран воском;

7) финалне производе направљене од папира и картона као што су: штампане и нештампане и лепљене кесе, кутије, паковања и слично, предвиђене да дођу у контакт са храном (у даљем тексту: конвертовани производи од папира и картона);

8) секундарна и терцијарна паковања, транспортна паковања (када постоји ризик да приликом употребе овакве амбалаже може доћи до преноса састојака амбалаже на упаковану храну).

Захтеви за материјале и предмете од папира и картона

Члан 86.

Материјали и предмети од папира и картона у контакту са храном, морају испуњавати следеће услове:

- 1) морају бити произведени у складу са правилима добре произвођачке праксе за папир и картон који долазе у контакт са храном,
- 2) морају бити произведени од сировина и адитива наведених у српским, европским и међународним стандардима, смерницама и препорукама за сировине и адитиве који могу да се употребљавају у производњи папира, картона и предмета који долазе у контакт са храном,
- 3) морају бити адекватног квалитета, узимајући у обзир коначну намену материјала и правила добре произвођачке праксе, како би била обезбеђена микробиолошка исправност у складу са препорученом методологијом испитивања наведеном у Прилогу 24. табела 1. овог правилника.
- 4) не смеју имати антимикуробни ефекат на храну са којом долазе у контакт, у складу са препорученом методологијом испитивања, наведеном у Прилогу 24. табела 1, овог правилника.

Захтеви за материјале и предмете од папира и картона у контакту са течном храном или пићима

Члан 87.

Материјали и предмети од папира и картона у контакту са течном храном или пићима (нпр. шоље, тањери, флаше, папирне/картонске фолије и сл.), са или без слоја пластике, или другог материјала који је у контакту са храном, морају бити испитивани и испуњавати захтеве за пластичне материјале и предмете, у складу са овим правилником.

Члан 88.

(1) Материјали и предмети од папира и картона, за контакт са храном, а нису обухваћени чланом 85. овог правилника, не смеју садржавати или отпуштати супстанце, испитивањем у складу са препорученим методама наведеним у Прилогу 24. овог правилника, у количинама већим од:

- 1) 10 mg/dm² за укупну миграцију, испитивањем у екстракту органског растварача;
- 2) 0,1 mg/kg за кадмијум, рачунато на килограм папира или картона, испитивањем у воденом екстракту;
- 3) 0,25 mg/kg за олово, рачунато на килограм папира или картона, испитивањем у воденом екстракту;
- 4) 0,25 mg/kg за живу, рачунато на килограм папира или картона, испитивањем у воденом екстракту;
- 5) 0,25 mg/kg за хром (VI) катјон: рачунато на килограм папира или картона, испитивањем у воденом екстракту;
- 6) 1 mg/kg за алуминијум, рачунато на килограм папира или картона, испитивањем у воденом екстракту. Овај се захтев не примењује за материјале и предмете од папира и картона за контакт са сувом храном и храном која се пре употребе, гули, љушти и пере;
- 7) 0,5 mg/dm² за формалдехид, испитивањем у воденом екстракту;
- 8) 2 mg/kg за полихлороване бифениле, рачунато на килограм папира или картона;
- 9) 0,1 mg/kg за Пентахлорфенол, рачунато на килограм папира или картона;
- 10) Примарни ароматични амини ("RAA") наведени у Прилогу 5. - Део 1. Табела 2 овог правилника, не смеју да се докажу у количини већој 0,002 mg/kg хране, модел раствора или воденог екстракта (граница детекције методе) за сваки појединачни примарни ароматични амин а миграција примарних ароматичних амина који нису наведени у Прилогу 5. - Део 1., Табела 2 овог правилника, и за које није

наведена посебна гранична вредност специфичне миграције у складу са Прилогом 4. овог правилника, Табела 1, а који се сматрају једињењима која могу угрозити здравље људи, не сме да пређе 0,01 mg/kg хране, модел раствора, или воденог екстракта као збир свих једињења.

11) 0,01 mg/kg за полицикличне ароматичне угљоводонике (Polyaromatic Hydrocarbons - PAH): рачунато на килограм хране или модел раствора;

12) 0,01 mg/kg за 4,4'-bis (диметиламино)-бензофенон (Michler's ketone): рачунајући на килограм хране или модел раствора;

13) 0,6 mg/kg за Di (2-етилхексилфталат) (Di(2-ethylhexyl)phthalate-DEHP), рачунајући на килограм хране или модел раствора;

14) 0,12 mg/kg за Dibutilфталат (Dibutylphthalate-DBP), рачунајући на килограм хране или модел раствора;

15) 0,15 mg/kg за Diizobutilфталат (Diisobutyl phthalate-DIBP), рачунајући на килограм хране или модел раствора;

16) 0,6 mg/kg за збир фталата DEHP, DBP и DIBP, као еквивалент DEHP, рачунајући на килограм хране или модел раствора, користећи једначину за изражавање збира као еквивалент DEHP: $DBPh_5 + DIBPh_4 + DEHP_1$;

17) 0,01 mg/kg за Диизопропилнафтален, (минимум захтева за аналитичку методу за испитивање миграције граница детекције: 0,01 mg/kg) у финалном производу;

18) Бисфенол А (BPA) и други опасни бисфеноли регулисани овим правилником: не сме бити детоктован на нивоу граница детекције прихватљиве методе за одређивање његовог садржаја или миграције у модел раствор или храну (минимум захтева за аналитичку методу за испитивање миграције граница детекције: 1 µg/kg);

19) 0,001 mg/kg за збир једињења: Бензо[а]пирен-а, бензо[а]антрацен-а, бензо[б]флуорантен-а и кризен-а: рачунајући на килограм хране или модел раствора;

20) 0,6 mg/kg за збир једињења: Бензофенон-а, 2-метил бензофенон-а, 3-метил бензофенон-а и 4-метил бензофенон-а, рачунајући на килограм хране или модел раствора хране или модел раствора;

21) 0,05 mg/kg за збир једињења: 2-метил бензофенон-а, 3-метил бензофенон-а и 4-метил бензофенон-а, рачунајући на килограм хране или модел раствора;

(2) Тач. 1) - 6) и тачка 12) из става 1. овог члана примењују се на предмете и материјале за контакт са влажном и масном храном.

(3) Супстанце наведене у ставу 1. тач. 12)-21) овог члана представљају индикаторе присуства рециклираног материјала.

(4) Материјали и предмети из става 1. овог члана, у контакту са храном, не смеју отпуштати:

1) боје (вредност 5 на скали у складу са SRPS EN 646);

2) супстанце за флуоресцентно избеливање (вредност 5 на скали у складу са SRPS EN 648);

(5) Миграција акриламида из метријала и предмета из става 1 овог члана, не сме бити већа од границе детекције прихватљиве методе (минимум захтева за аналитичку методу је граница детекције: највише 0,01 mg/kg хране или модел раствора).

Захтеви за пергамент папир

(1) Пергамент-папир и друге специјалне врсте папира које садрже највише 1 г бензоеве киселине, односно 1,2 г натријум-бензоата, рачунајући на 1 м² хартије, могу се употребљавати само за паковање оне хране којој се, у складу са прописима о квалитету хране, смеју додавати такви конзерванси.

(2) Папир и картон из става 1. овог члана може се употребљавати и за контакт са храном којој се не сме додавати бензоева киселина или натријум-бензоат, под условом да се у храни која долази у непосредан контакт са таквом хартијом не докаже присуство наведених конзерванса (на нивоу границе детекције методе).

(3) Информације из ст. 1. и 2. овог члана морају бити наведене у Декларацији о усаглашености.

Употреба обојених материјала и предмета од папира и картона

Члан 90.

(1) Материјали и предмети од папира и картона не смеју бити обојени ако се употребљавају за непосредно паковање масти и маргарина, маслаца, кајмака и других млечних производа богатих мастима, као и за паковање чоколаде, какао-праха, меса, посластичарских производа, сладоледа, млека у праху, јаја у праху, производа од меса, бурека, масног пецива и сличних производа као и кухињске соли.

(2) Материјали и предмети из става 1. овог члана могу имати на спољашњој страни обојене ознаке, под условом:

- 1) да боја не прелази на храну;
- 2) да се ти материјали и предмети не користе за паковање топле хране;
- 3) и да испуњавају услове овог правилника.

Члан 91.

Уколико су у производњи материјала и предмета од папира и картона за контакт са храном, коришћена једињења: глутаралдехид, глиоксал, 1,3-дихлоро-2-пропанол, 3-монохлоро-1,2-пропандиол, тада ови материјали и предмети од папира и картона за контакт са храном морају испуњавати следеће услове:

- 1) за глутаралдехид: његов садржај не сме бити већи од 2 mg/kg финалног производа;
- 2) за глиоксал: његов садржај не сме бити већи од 1,5 mg/dm², у екстракту финалног производа;
- 3) за 1,3-дихлоро-2-пропанол: не сме бити детектован у воденом екстракту финалног производа на нивоу лимита детекције методе (минимум захтева за аналитичку методу је граница детекције: највише 0,002 mg/kg);
- 4) за 3-монохлоро-1,2-пропандиол: његова миграција не сме бити већа од 0,0012 mg/l, у воденом екстракту;

Члан 92.

(1) Материјали и предмети од папира и картона могу бити у потпуности или делимично израђени од рециклираног материјала (рециклирани папир и картон), изузев филтера од папира и папира за кување и печење, као и за паковање топле хране.

(2) У циљу безбедности материјала и предмета из става 1. овог члана, могу се користити: функционалне баријере (у виду слоја или унутрашње вреће) или функционални адсорбенти. Њихова ефикасност мора бити испитана и потврђена.

(3) Материјали и предмети од папира и картона, из ст. 1 и 2. овог члана, морају да испуњавају захтеве овог правилника.

(4) Рециклирани материјал из става 1. овог члана мора бити добијен из контролисаних и документованих поступака сакупљања и рециклаже, који се спроводе у складу са прописима који уређују област управљања отпадом и прописима којима се уређује коришћење рециклираних материјала и предмета у контакту са храном.

Члан 93.

Декларација о усаглашености мора садржавати најмање следеће информације, наведене у Прилогу 7. - Део 3 овог правилника.

XXI. МАТЕРИЈАЛИ И ПРЕДМЕТИ ОД СИЛИКОНА

Члан 94.

Материјали и предмети од силикона могу бити у облику уља, смоле, премаза и финалних производа.

Члан 95.

(1) Материјали и предмети од силикона могу бити израђени од супстанци чија је употреба потврђена документима заснованим на српским, европским и међународним стандардима, смерницама и препорукама.

(2) Током процеса производње, између мономера и других спустанци не смеју постојати интеракције које доводе до стварања једињења која представљају опасност по здравље корисника.

(3) За производњу материјала и предмета од силикона не смеју бити коришћени, као основне супстанце (мономери) линеарни молекули који садрже метилили фенилгрупе везане за силицијумов атом.

Члан 96.

Силиконска уља, смоле и слични обилци силикона који се користе као помоћна средства у процесу производње хране и улазе у њен састав, морају испуњавати захтеве прописа који ближе уређују област безбедност хране.

Члан 97.

(1) Материјали и предмети од силикона предвиђени да буду у контакту са храном, а нису обухваћени чланом 95. овог правилника, не смеју отпуштати супстанце, у количинама већим од:

2) 0,5% (m/m) за испарљива органска једињења, испитивањем у складу са Прилогом 25. Део 1. овог правилника.

3) 0,5 % (m/m) за екстрактабилна једињења, испитивањем у складу са Прилогом 25. Део 2. овог правилника;

4) не смеју да дају позитивну реакцију на пероксиде.

(2) Укупна миграција из материјала и предмета од гуме, у стању финалних производа, при условима испитивања наведеним у Прилогу 6. и Прилогу 8 Део 1-5., овог правилника, не сме бити већа од:

1) 10 mg/dm² за материјале и предмете, који немају дефинисану запремину и није познат однос поврине и количине храна која је у контакту;

2) 60 mg/kg, рачунајући на кг хране или модел раствора, за: материјале и предмете који имају већ дефинисану запремину, материјале и предмете намењене за контакт са храном за одојчад и малу децу, за цуцле за флашице, за заптивке, вентиле и елементе вентила где је стварни однос између површине у контакту са храном и запремине познат и наведен;

(3) Миграција елемената и других супстанци, при условима испитивања у складу са Прилогом 6. и Прилогом 8. Део 1-5, овог правилника, изражена у mg/kg, рачунајући на кг хране или модел раствора, не сме бити већа од:

- 1) 1 mg/kg за баријум;
- 2) 5 mg/kg за бакар
- 3) 5 mg/kg за цинк
- 4) 1 mg/kg за алуминијум
- 5) 0,04 mg/kg за антимон
- 6) 0,05 mg/kg за кобалт
- 7) 48 mg/kg за гвожђе
- 8) 0,6 mg/kg за манган
- 9) 0,05 mg/kg за никл
- 10) 0,01 mg (граница детекције методе) за олово;
- 11) 0,002 mg (граница детекције методе) за кадмијум;
- 12) 0,01 mg (граница детекције методе) за хром;
- 13) 0,01 mg (граница детекције методе) за живу;
- 14) 0,01 mg (граница детекције методе) за арсен.

(4) Ограничења у вези ослобођених Н-нитрозамина и прекурсора Н-нитрозамина из цуцли за флашице и цуцли варалица израђених од гуме наведени су члану 52. овог правилника.

Члан 98.

У материјалима и предметима од силикона садржај бензидина, β-нафтиламина и аминок-4-бифенила, не сме бити већи од 10 mg/kg (0,001%) појединачно или изражено као збир ових једињења.

Члан 99.

Садржај омекшивача у материјалима и предметима од силикона намењених за контакт са храном за одојчад и малу децу мора бити у складу са захтевима прописа који регулишу ограничења и забране производње, стављања у промет и употребе одређених хемикалија.

Члан 100.

Материјали и предмети од силикона, у свом финалном облику, морају испуњавати захтеве овог правилника наведених у Глави ХИИИ. овог правилника у вези коришћења бисфенола.

XXII. МАТЕРИЈАЛИ И ПРЕДМЕТИ ОД ГУМЕ

Члан 101.

Гума је термин за полимере који нису умрежени, али се могу умрежити (вулканизовати) са својствима еластичности својственим гуми на 20°C. Гуме се систематски деле на природне и синтетичке гуме. Природна гума се састоји готово искључиво од сировине добијене из одређених биљних сокова (латекса). Синтетичке гуме су вештачки произведени полимери добијени полимеризацијом мономера.

Члан 102.

(1) За производњу материјала и предмета од гуме могу се користити само супстанце чија је употреба потврђена документима заснованим на српским, европским и међународним стандардима, смерницама и препорукама.

(2) За производњу не смеју се користити супстанце које се не полимеризују процесом вулканизације, укључујући њихове нечистоће или производе њихове разградње, које су класификоване као карциногене, мутагене и токсичне за репродукцију, категорија 1 и 2, у складу са прописима којима се уређује класификација хемикалија и супстанце у нано-облику.

Члан 103.

(1) Садржај испарљивих органских једињења у материјалима и предметима од гуме, у стању финалних производа, не сме бити већи од 0,5 % (m/m) +/- 0,1% (m/m), према методи наведеној у Прилогу 26. овог правилника.

(2) Укупна миграција из материјала и предмета од гуме, у стању финалних производа, при условима испитивања наведеним у Прилогу 6. и Прилогу 8 Део 1 - 5. овог правилника, не сме бити већа од:

- 1) 10 mg/dm² за материјале и предмете, који немају дефинисану запремину и није познат однос површине и количине хране која је у контакту;
- 2) 60 mg/kg, рачунајући на кг хране или модел раствора, за материјале и предмете који имају већ дефинисану запремину, материјале и предмете намењене за контакт са храном за одојчад и малу децу, за цуцле за флашице, за заптивке, вентиле и елементе вентила, где је стварни однос између површине у контакту са храном и запремине познат и наведен.

Члан 104.

(1) Специфична миграција супстанци из материјала и предмета од гуме, у стању финалних производа, изражена у mg/kg, рачунајући на кг хране или моделраствора, не сме бити већа од:

- 1) 1,2 mg/kg за баријум;
- 2) 4 mg/kg за бакар;
- 3) 5 mg/kg за цинк;
- 4) 1 mg/kg за алуминијум;
- 5) 0,01 mg (граница детекције методе) за олово;
- 6) 0,002 mg (граница детекције методе) за кадмијум;
- 7) 0,01 mg (граница детекције методе) за хром;
- 8) 0,01 mg (граница детекције методе) за живу;
- 9) 0,01 mg (граница детекције методе) за арсен;
- 10) 0,001 mg/dm² за N-nitrozamin;
- 11) 0,01 mg dm² за прекурсоре N-nitrozamina (рачунато као збир свих прекурсора N - nitrozamina);

12) 3 mg/kg за формалдеhid, рачунајући на кг хране или модел раствора,

13) 15 mg/kg за збир миграције формалдехида и хексаметилентетраамина рачунајући на кг хране или модел раствора

(2) Примарни ароматични амини ("RAA") наведени у Прилогу 5. - Део 1., Табела 2, овог правилника не смеју да се докажу у количини већој 0,002 mg/kg хране или модел раствора (граница детекције методе) за сваки појединачни примарни ароматични амин.

(3) Миграција примарних ароматичних амина који нису наведени у Прилогу 5. - Део 1., Табела 2 овог правилника, и за које није наведена посебна гранична вредност специфичне миграције у складу са Прилогом 4. Табела 1. овог правилника, а који се сматрају једињењима која могу угрозити здравље људи, не сме да пређе 0,01 mg/kg хране или модел раствора, као збир свих једињења.

(4) За испитивање специфичне миграције супстанци из става 1. овог члана примењују се услови испитивања дати у Прилогу 6. и Прилогу 8 Део 1-5. овог правилника.

(5) Ограничење у тач. 2) и 3) става 1 овог члана се не примењују на материјале који се користе за производњу наставка (цуцли) за бочице и цуцли (предмети за храњење и сисање, умиривање и спавање) за одојчад и малу децу од еластомера или гуме.

(6) Ограничења у вези ослобођених N-нитрозамина и прекурсора N-нитрозамина из цуцли за флашице и цуцли варалица израђених од гуме наведени су члану 50. овог правилника.

(7) Материјали и предмети вулканизовани пероксидима не смеју да дају позитивну реакцију на пероксиде, према методи Европске фармакопеје.

Члан 105.

(1) Ако је материјал или предмет намењен за вишекратни контакт са храном, испитивања укупне и специфичне миграције, из чл. 103. и 104. овог правилника, спроводе се три пута, на истом узорку. Усаглашеност се проверава на основу вредности миграције утврђене у трећем испитивању. Само ако постоје неоториви докази да се вредност миграције не повећава у другом и трећем тестирању и да референтне вредности миграције нису прекорачене у првом тестирању, није потребно даље испитивање.

(2) Вредности укупне и специфичне миграције за поклопце, заптивке, чепове и сличне затвараче од гуме, изражавају се у:

1) mg/kg хране или модел раствора, користећи податке о стварном садржају посуде за коју је затварач намењен, под условом да је намењена употреба предмета позната,

2) mg/предмету, ако намењена употреба предмета није позната.

Члан 106.

(1) Садржај елемената (олова, кадмијума, антимона, живе и арсена), у предметима не сме бити појединачно већи од 1 mg/kg, изражено по килограму материјала или предмета.

(2) Садржај полихлорованих бифенила, који се могу екстраховати, изражено као декалоробифенил, не сме бити већи од 25 mg/kg материјала или предмета.

Члан 107.

Садржај омекшивача у материјалима и предметима од гуме намењених за контакт са храном за одојчад и малу децу мора бити у складу са захтевима прописа који регулишу ограничења и забране производње, стављања у промет и употребе одређених хемикалија.

Члан 108.

Материјали и предмети од гуме, у свом финалном облику, морају испуњавати захтеве прописане у Глави XIII. овог правилника у вези коришћења бисфенола.

Члан 109.

У материјалима и предметима од гуме садржај бензидина, β-нафтиламина и аминок-4-бифенила, не сме бити већи од 10 mg/kg (0,001%) појединачно или изражено као збир ових једињења.

Члан 110.

Природна гума која се користи за производњу гумених материјала и предмета мора испуњавати следеће захтеве:

- 1) не сме да садржи р-нитрофенол, борну киселину и/или натријумове соли пентахлорофенола;
- 2) хидроксиламин се не сме детектовати у финалном предмету.

Члан 111.

Материјали и предмети од гуме, када то захтевају услови употребе, морају бити у стању да издрже дезинфекциони третман у складу са важећим прописима или прихваћеним поступцима дезинфекције у одређеном технолошком поступку.

Члан 112.

Материјали и предмети од природног каучука морају бити обележени следећом ознаком: "При производњи овог производа коришћена је природна гума (од латекса)", или еквивалентном ознаком.

XXIII. ЈОНОИЗМЕЊИВАЧКЕ СМОЛЕ

Члан 113.

Јоноизмењивачке и адсорбентне смоле, представљају синтетичка органска макромолекуларна једињења која се могу користити у преради хране ради остваривања јонске размене или адсорпције састојака хране. Оне не обухватају целулозне јонске измењиваче.

Члан 114.

Јоноизмењивачке смоле које су намењене за контакт са храном морају испуњавати захтеве овог правилника, у складу са њиховим саставом, односно материјалом од кога су израђене.

Члан 115.

(1) За производњу јоноизмењивачких смола могу се користити супстанце чија је употреба потврђена документима заснованим на српским, европским и међународним стандардима, смерницама и препорукама.

(2) Испитивање опреме за измену супстанци, а која садрже јоноизмењивачке смоле, мора бити у складу са начином коришћења опреме. Миграција супстанци у адекватном модел раствору у складу са Прилогом 6. и Прилогом 8. овог правилника, не сме бити већа од прописаних вредности наведених у овом правилнику, зависно од врсте материјала у опреми.

(3) Вода за пиће након третмана у опреми која садржи јоноизмењивачке смоле мора испуњавати критеријуме за хигијенску исправност, у складу са прописима који уређују област воде за пиће.

Члан 116.

Јоноизмењивачке смоле, у свом финалном облику, морају испуњавати захтеве прописане у Глави XIII. овог правилника у вези коришћења бисфенола.

XXIV. МАТЕРИЈАЛИ И ПРЕДМЕТИ ОД ТЕКСТИЛА

Члан 117.

(1) Материјали и предмети од текстила за контакт са храном морају бити израђени од некоришћених влакана и пређе.

(2) Материјали и предмети из става 1. овог члана морају бити израђени од материјала који се може лако прати и дезинфиковати.

Члан 118.

(1) Ознаке на текстилној амбалажи могу се налазити само на спољашњој страни материјала и предмета.

(2) Боје употребљене за бојење не смеју се растварати у води нити прелазити на храну и морају испуњавати услове прописане овим правилником.

Члан 119.

(1) Специфична миграција из материјала и предмета од текстила не сме бити већа од:

- 1) 0,5 mg/dm² за формалдехид,
- 2) 0,01 mg (граница детекције методе) за олово;
- 3) 0,002 mg (граница детекције методе) за кадмијум;
- 4) 0,01 mg (граница детекције методе) за хром;
- 5) 0,01 mg (граница детекције методе) за живу;
- 6) 0,01 mg (граница детекције методе) за арсен.

(2) Граничне вредности специфичне миграције елемената и једињења наведених у ставу 1. изузев тачке 1) овог правилника изражене су у mg/kg хране или модел раствора.

(3) Испитивање се спроводи у складу са Прилогом 6. и Прилогом 8. Део 7. овог правилника.

Члан 120.

Материјали и предмети од текстила не смеју садржавати више од дозвољених количина супстанце које се класификују као карциногене, мутагене или токсичне по репродукцију категорије 1 или 2 и као ендокрини дисруптиори, у складу са прописима којима се уређује класификација хемикалија.

XXV. МАТЕРИЈАЛИ И ПРЕДМЕТИ ОД БИОМАТЕРИЈАЛА

Члан 121.

(1) Биоматеријали намењени за контакт са храном, могу се састојати потпуно или делимично од материјала добијених из биомасе.

(2) Биоматеријали могу бити:

- 1) Полимери директно екстраховани из биомасе, укључујући полисахариде (нпр. скроб, целулозу) и протеине (нпр. хитин, колаген, казеин, сојини протеини). Ови полимери могу се модификовати у циљу постизања додатних вредности и карактеристика;
- 2) Полимери произведени хемијском синтезом коришћењем обновљивих мономера на биолошкој бази;
- 3) Полимери које производе микроорганизми;
- 4) Материјали директно добијени из биомасе.

Члан 122.

(1) Материјали и предмети од биоматеријала не смеју садржавати или отпуштати контаминанте, алергене, резидуе средстава за заштиту биља (односно активних супстанци) и друге супстанце у количинама штетним по здравље, у складу са прописима у области безбедности хране.

(2) Услов из става 1. овог члана примењује се и на материјале и предмете израђене од биомасе која није предвиђена за исхрану људи, и која се не може сврстати ни у једну групу хране дефинисану према пореклу, у складу са прописима у области безбедности хране.

Члан 123.

(1) Материјали и предмети од биоматеријала, који се у финалном стању могу сврстати у другу врсту материјала која је регулисана овим правилником, морају испуњавати захтеве овог правилника за ту врсту материјала.

(2) Материјали и предмети, који у финалном стању садрже, поред биомасе, и друге врсте материјале, која су регулисане овим правилником, морају испуњавати захтеве овог правилника за ту врсту материјала и биоматеријала.

Члан 124.

Биоматеријали који се користе за израду материјала и предмета за контакт са храном, морају бити испитани и сертификовани према одређеним релевантним стандардима за материјале директно екстраховане или добијене из биомасе.

XXVI. МАТЕРИЈАЛИ И ПРЕДМЕТИ ОД БАМБУСА

Члан 125.

(1) Материјалима и предметима од бамбуса сматрају се они чију основну и функционалну структуру чини бамбус, производи који су направљени у потпуности или претежно од природног бамбуса, а добијени механичком обрадом бамбуса (сечење, пресовање, савијање, ламелирање).

(2) Материјалима и предметима од бамбуса не сматрају се они чију основну и функционалну структуру чини пластични материјал који садржи бамбусове опилке, влакна или брашно као пунило или адитив.

Члан 126.

(1) Специфична миграција из материјала и предмета од бамбуса не сме бити већа од:

- 1) 0,5 mg/dm² или 3 mg/kg за формалдехид;
- 2) 0,01 mg (граница детекције методе) за олово;
- 3) 0,002 mg (граница детекције методе) за кадмијум;
- 4) 0,01 mg (граница детекције методе) за хром;
- 5) 0,01 mg (граница детекције методе) за живу;
- 6) 0,01 mg (граница детекције методе) за арсен.

(2) Услови испитивања примењују се у складу са Прилогом 6. и Прилогом 8. Део 1-5. овог правилника.

Члан 127.

Материјали и предмети од бамбуса не смеју садржавати резидуе средстава за заштиту биља, нити их отпуштати у храну у количинама које се могу детектовати одговарајућим валидираним методама.

Члан 128.

Материјали и предмети од бамбуса који садрже у свом саставу пластику или су у основи од пластике са бамбусовим влакнима, опиљцима, брашном, без обзира на масени удео, морају испуњавати захтеве прописане у Делу другом - Глава III. и Глава IV. овог правилника.

Члан 129.

Материјали и предмети од бамбуса који садрже, или у чији састав улазе и други материјали, морају бити јасно и недвосмислено обележени и не смеју имати обмањујуће ознаке такве да се потрошачи могу довести у заблуду.

XXVII. СМЕШЕ КОЈЕ СЕ КОРИСТЕ У ПРОИЗВОДЊИ МАТЕРИЈАЛА И ПРЕДМЕТА У КОНТАКТУ СА ХРАНОМ

1. Лепкови

Члан 130.

(1) Лепкови су супстанце или смеше намењене да омогуће повезивање два или више слојева материјала који ће директно или индиректно долазити у контакт са храном.

(2) Током процеса финализације у финалан производ, између лепка и материјала не смеју постојати интеракције које доводе до настанка једињењења која представљају ризик за здравље људи.

Члан 131.

(1) Лепкови који се користе при изради вишеслојних материјала не смеју изгубити лепљива својства, при обради материјала врелом воденом паром, осим материјала које се не обрађују термички.

(2) Одредба става 1. овог члана не односи се на природни восак.

Члан 132.

(1) Лепкови који се користе за лепљење етикета, налепница и трака на лименкама не смеју да садрже супстанце које имају корозивно дејство.

(2) Лепкови за самолепљиве траке и етикете које долазе у контакт са храном и лепкови који се користе при изради вишеслојних материјала морају испуњавати следеће услове:

- 1) да не садрже супстанце које би миграцијом кроз материјал могле да контаминирају храну;
- 2) да не влаже материјал или предмет и нису хигроскопни;
- 3) да су хемијски и термички отпорни при предвиђеним условима производње и употребе.

Члан 133.

За производњу лепкова могу се користити супстанце чија је употреба потврђена документима заснованим на српским, европским и међународним стандардима, смерницама и препорукама.

Члан 134.

Лепкови морају испуњавати захтеве прописане у Глави XIII. овог правилника у вези коришћења бисфенола.

2. Боје

Члан 135.

(1) Боје могу бити спустанце или смеша супстанци, које се користе за бојење материјала или предмета за контакт са храном.

(2) Боје за бојење материјала и предмета чије обојене површине долазе у директан контакт са храном не смеју прелазити у храну.

Члан 136.

Садржај елемената у бојама у екстракту 0,07 mol/l хлороводоничне киселине након 15 минута, на 23°C, не сме бити већи од:

- 1) 0,01% (m/m) за арсен;
- 2) 0,01% (m/m) за олово;
- 3) 0,01% (m/m) за кадмијум;
- 4) 0,005% (m/m) за живу;
- 5) 0,01% (m/m) за баријум;
- 6) 0,1% (m/m) за хром;
- 7) 0,05% (m/m) за антимон;
- 8) 0,01% (m/m) за селен.

Члан 137.

(1) Садржај полицикличних ароматичних угљоводоника у бојама на бази органских једињења не сме бити већи од 0,1 mg/kg.

(2) Садржај примарних ароматичних амина, растворљивих у 1 mol/l хлороводоничне киселине, не сме бити већи од 0,05% (m/m), изражен као анилин, или као збир свих примарних ароматичних амина.

(3) Толуенски екстракт боја на бази чађи не сме бити већи од 0,1%.

(4) Миграција једињења која имају улогу UV филтера, не сме бити детектована у храни односно у модел растворима, испитивањем финалних материјала и предмета која садрже боје које у свом саставу садрже UV филтере.

Члан 138.

За производњу боја за бојење материјала или предмета за контакт са храном не смеју се користити следећа једињења:

- 1) Азо-боје, које могу разградњом дати примарне ароматичне аминe, класификоване као карциногене, мутагене или токсичне по репродукцију категорије 1 или 2, у складу са прописима којима се уређује класификација хемикалија;
- 2) Нафтиламин, бензидин и 4-аминодифенил.

Члан 139.

Боје које се користе за бојење материјала који је намењен за контакт са храном, а који се током финализације у финалан производ подвргава термичким или другим процесима, морају бити прикладне за такву примену.

3. Штампарске боје

Члан 140.

(1) Штампарске боје у основном стању представљају мешавину боја, везива, пластификатора, растварача и других адитива.

(2) Штампарске боје, у финалном стању, су танки слојеви осушене или очврсле штампарске боје или лака на површини материјала и предмета која није у контакту са храном.

Члан 141.

(1) Употреба штампарских боја мора бити у складу са добром произвођачком праксом, према захтевима Закона о предметима опште употребе и овог правилника.

(2) Штампана површина, не сме доћи у контакт са површином која је намењена за контакт са храном, истог или другог материјала и предмета, током производње, транспорта и складиштења.

(3) Основни материјал предмета или материјала који је предвиђен за контакт са храном на чијој је површини боја за штампу, мора представљати функционалну баријеру како не би био могућ трансфер супстанци из боје, у основном или финалном стању, миграцијом кроз материјал или гасном дифузијом, посебно када је материјал или предмет предвиђен за топло пуњење.

Члан 142.

Штампарске боје морају испуњавати захтеве прописане у Глави XIII. овог правилника у вези коришћења бисфенола.

4. Лакови и премази

Члан 143.

(1) Лакови и премази означавају финалан материјал припремљен за наношење на одрђени материјал или предмет, углавном органског састава, ради формирања непрекидног слоја/филма на подлози на такав начин да се створи заштитни слој и/или да дају одређене техничке карактеристике.

(2) Лакови и премази морају имати карактеристике које су захтеване начином коришћења и примене.

Члан 144.

Лакови и премази који у свом финалном облику имају карактеристике пластичног материјала, морају испуњавати захтеве прописане у Глави III. и Глави XIII. овог правилника у вези коришћења бисфенола.

Члан 145.

За производњу лакова и премаза могу се користити супстанце чија је употреба потврђена документима заснованим на српским, европским и међународним стандардима, смерницама и препорукама.

Члан 146.

(1) Лакови и премази у свом финалном облику, не смеју отпуштати супстанце наведене у Прилогу 20. овог правилника за BADGE и неке његове деривате овог правилника у количинама које премашују границе утврђене у наведеном прилогу.

(2) BFDGE и NOGE не смеју се користити у производњи лакова и премаза, у складу са захтевима чл. 47. и 48. овог правилника.

Члан 147.

Током процеса финализације у финалан производ, између супстанци не смеју постојати интеракције које доводе до стварања ненамерно додатих једињења која представљају ризик за здравље људи.

Члан 148.

Лакови и премази морају формирати непрекидни слој на материјалу или предмету; морају чврсто пријањати на основу, не смеју се током коришћења или испитивања мењати сензорно, хемијски или физички.

Члан 149.

Лакови и премази, на финалном материјалу и предмету, морају бити у стању да издрже захтеване и очекиване услове употребе, прања и дезинфекционих третмана, када је то предвиђено од стране произвођача.

5. Воскови

Члан 150.

(1) Воскови који се могу користити у смислу овог правилника, могу бити на бази нафте, попут парафинских воскова, од синтетичких угљоводоника, од природних материјала као што су восак, шелак, кандела, карнауба восак или други природни воскови или мешавине наведених врста.

(2) Восак се може користити за премазивање, лепљење и импрегнацију материјала и предмета за контакт са храном, као што су папир, картон, алуминијум, дрво или др.

Члан 151.

Не смеју се користити супстанце класификоване као карциногене, мутагене или токсичне по репродукцију категорије 1 или 2 и као ендокрини дисруптиори, у складу са прописима којима се уређује класификација хемикалија.

Члан 152.

Воскови се не смеју користити за предмете намењене за контакт са масном храном или храном чија је спољна фаза масноћа.

Члан 153.

Воскови који се користе за директно наношење на храну и могу се конзумирати заједно са храном, као што је случај са воћем и сиром, нису предмет разматрања овог правилника.

Члан 154.

- (1) Воскови, парафински, рафинисани, произведени из сировина добијених од нафте или синтетичких угљоводоника, мале вискозности морају испуњавати захтеве Фармакопеје.
- (2) Просечна молекулска тежина мора бити мања или једнака 350 Da.
- (3) Вискозитет на 100°C мора бити мањи или једнак 2,5 cSt ($2.5 \times 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}$).
- (4) Воскови из става 1. овог члана не смеју садржавати више од:
 - 1) 40% (m/m) минералних угљоводоника са бројем угљеника мањим од 25;
 - 2) 0,1 mg/kg 3,4-бензопирена.

Члан 155.

- (1) Воскови, парафински, рафинирани, произведени из сировина добијених из нафте или од синтетичких угљоводоника, високе вискозности, морају испуњавати захтеве Фармакопеје.
- (2) Просечна молекулска тежина мора бити мања или једнака 500 Da.
- (3) Вискозитет, на 100 °C мора бити мањи или једнак 11 cSt ($11 \times 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}$).
- (4) Воскови из става 1 овог члана не смеју садржавати више од:
 - 1) 0,5% (m/m) минералних угљоводоника са бројем угљеника мањим од 25;
 - 2) 0,1 mg/kg 3,4-бензопирена.

Члан 156.

Воскови природног порекла, морају, у погледу чистоће испуњавати захтеве Фармакопеје или захтеве прописа који регулишу безбедност или квалитет хране.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 157.

Поступци покренути по захтевима поднетим Министарству до дана ступања на снагу овог закона, окончаће се по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 158.

(1) Субјекти у пословању материјалима и предметима у контакту са храном за једнократну употребу који су произведени коришћењем ВРА у складу са захтевима који су се примењивали пре датума ступања на снагу овог правилника, а који су ове производе испоручили на тржиште до 20. јула 2026. године, и исти се могу налазити на тржишту до 20. јануара 2028. године. Од 21. јануара 2028. године ови производи се не смеју налазити на тржишту Републике Србије.

(2) Субјекти у пословању материјалима и предметима за виšekратну употребу који долазе у контакт са храном, а који су произведени уз употребу ВРА у складу са захтевима који су се примењивали пре датума ступања на снагу овог правилника, који су ове производе испоручили на тржиште до 20. јула 2026. године и могу се налазити на тржишту до 20. јула 2027. године.

(3) Субјекти у пословању материјалима и предметима за виšekратну употребу који долазе у контакт са храном и који се користе као професионална опрема за производњу хране, а произведени су уз употребу ВРА у складу са захтевима који су се примењивали пре датума ступања на снагу овог правилника, могу се испоручити на тржиште до 20. јануара 2028. године и могу се налазити на тржишту најкасније до 20. јануара 2029. године.

Престанак важења ранијег прописа

Члан 159.

Даном ступања на снагу овог правилника престају да важе одредбе чл. 4-83. Правилника о условима у погледу здравствене исправности предмета опште употребе који се могу стављати у промет ("Службени лист СФРЈ", бр. 26/83, 61/84, 56/86, 50/89, 18/91, "Службени гласник РС", бр. 60/19 - др. пропис, 78/19 - др. пропис).

Ступање на снагу

Члан 160.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Број 004813350 2025 11900 008 002 012 001

У Београду, 21. јула 2026. године

Министар,

др Златибор Лончар, с.р.

© Cekos In, Beograd, www.cekos.rs